

Propere waterlopen voor de volgende generaties
en een leefomgeving in harmonie met water

Jaarverslag 2022

BE-GAAP

Met onze activiteiten hebben we een duidelijk maatschappelijk doel voor ogen: propere waterlopen voor de volgende generaties en een leefomgeving in harmonie met water.

Voorwoord **4**

Over Aquafin **6**

- Duurzaam ondernemen 7
- 2022 in cijfers 9

Uitdagingen en opportuniteiten **10**

- Investerings maximaal laten renderen 10
- Groeien met een rendabel en impactvol aanbod voor onze klanten 18
- Sterke samenwerking in de water- en nutssector 20
- Onderzoek voor duurzame ontwikkeling 21
- Innovatie voor impactvolle diensten en producten 23
- Mensen maken het succes 24

Financieel verslag

- Algemene informatie 28
- Verslag van de raad van bestuur 32
- Belangrijkste risico's en onzekerheden 39
- Belangrijkste gebeurtenissen tijdens het boekjaar 39
- Controle van de vennootschap 40
- Aandeelhoudersstructuur en kruisparticipaties 40
- Bijkantoren 40
- Commentaar bij de balans 41
- Commentaar bij de resultatenrekening 52
- Voorstel aan de algemene vergadering 57

Extra informatie

- Hedge accounting 59
- Pensioenverplichtingen 60
- Kasstromen 60
- Green Finance Framework rapport 62

26

Corporate governance verklaring

- Corporate Governance bij Aquafin 64
- Toelichting van de afwijkingen ten opzichte van de Code 65
- De belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersystemen met betrekking tot de financiële verslaggeving 66
- Samenstelling en werking van de bestuursorganen en comités 66
- Voornaamste elementen van het evaluatieproces van de raad van bestuur, de comités en de individuele bestuurders 70
- Diversiteitsbeleid 70
- Remuneratieverslag 71

58

64

Voorwoord

Beste lezer

Aquafin startte in 2023 met een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met het Vlaamse Gewest. En die overeenkomst weerspiegelt een sterk vertrouwen in het bedrijf als partner om de middelen in de watersector efficiënt en effectief in te zetten. Een resultaatgerichte opvolging geeft ons de nodige autonomie daarvoor. Tegelijk geeft de nieuwe overeenkomst ons de mogelijkheid bijkomende taken op te nemen die gerelateerd zijn aan onze kernopdracht, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe Europese wetgeving. De ruimte die we daarvoor krijgen, laat ons toe om te werken naar een optimale waterkwaliteit.

De nieuwe overeenkomst heeft, net als de vorige, opnieuw een looptijd van 20 jaar rollend. Zo'n langetermijnperspectief is noodzakelijk gezien de terugbetalingstermijnen van de financieringen die Aquafin aangaat voor de bovengemeentelijke investeringsprojecten. Die financieringen zijn cruciaal voor de uitvoering van de projecten. De bevestiging van het vertrouwen van onze investeerders in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst was dan ook absoluut een must.

Meer autonomie gaat gepaard met meer verantwoordelijkheden. Waar vroeger vooral operationeel werd toegekeken op onze resultaten, staan we nu zelf in voor de controlemechanismen die ervoor zorgen dat de doelstellingen op de financieel beste manier worden bereikt. Samen met de Vlaamse Milieu-maatschappij bereidden we ons in 2022 voor op een vernieuwde manier van toezicht op basis van kritische prestatie-indicatoren die transparantie geven over de koers die we varen.

VERBINDER IN DE WATERSECTOR

Ondertussen zocht Aquafin nog meer toenadering tussen de actoren in de watersector om de efficiëntiewinsten voor Vlaanderen verder te vergroten. We zijn namelijk van mening dat een meer geïntegreerd beheer van de infrastructuur voor afvalwater en hemelwater de aansluitingsgraad en bijgevolg de waterkwaliteit sterk ten goede komt. De eerste ervaringen met onze rol als matchmaker, waarbij we de bovengemeentelijke investeringen afstemmen op die van de gemeenten, wijzen alvast in die richting.

Verder nam Aquafin in 2022 een hoge vlucht met digitalisering. Dankzij de extra middelen uit Europa en Vlaanderen die hiervoor werden vrijgemaakt, kunnen we onze infrastructuur breder inzetten om maatschappelijke uitdagingen zoals de klimaatverandering aan te pakken. Dat geldt ook voor het eindproduct van de waterzuivering: gezuiverd afvalwater. De droogteperiodes waarmee Vlaanderen almaar vaker geconfronteerd wordt, zetten hergebruik van deze alternatieve waterbron op de radar. De Blue Deal gaf nog een extra boost aan een aantal grote projecten waaronder we graag mee onze schouders zetten.

NAAST WATERZUIVERAAR OOK ENERGIEPRODUCENT

Waterzuivering blijft dan wel onze belangrijkste activiteit, ook met nieuwe diensten creëren we extra, duurzame waarde voor de maatschappij. Bijvoorbeeld door de levering van groene energie, in de vorm van warmte (riothermie) en aardgas (biomethaanproductie). Of door adviezen aan gemeenten om ruimte voor water en groen concreet te maken.

Omdat we zoveel mogelijk willen inspelen op actuele en toekomstige noden in onze omgeving, hielden we vorig jaar een consultatieronde met onze stakeholders in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Met hun waardevolle inbreng gaan we aan de slag om samen met hen in de toekomst nog meer het verschil te maken.

Alain Bernard
Voorzitter

Over Aquafin

Aquafin is al meer dan 30 jaar een betrouwbare partner voor het Vlaamse Gewest voor de financiering, bouw, optimalisatie en het beheer van de bovengemeentelijke infrastructuur voor rioolwaterzuivering. In onze 325 rioolwaterzuiveringsinstallaties zuiveren we het afvalwater van 86% van de Vlamingen. Sinds 2022 werken we volgens de geest van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst, die vorig jaar in volle voorbereiding was en vanaf januari 2023 in voege ging. Die overeenkomst bepaalt onder meer dat Aquafin verantwoordelijk is voor het bovengemeentelijke investeringsprogramma en dat afstemt op de geplande investeringen van de steden en gemeenten. De projecten moeten bijdragen aan de doelstellingen die de Vlaamse Milieumaatschappij vooropstelt. Dat doen we door de beschikbare middelen effectief te investeren, waarbij we een maximaal ecologisch resultaat nastreven.

In onze verzamelriolen vangen we het huishoudelijk afvalwater uit de gemeentelijke riolen van ruim 86% van de Vlamingen op. Van daaruit transporteren we het naar een van onze 325 rioolwaterzuiveringsinstallaties over heel Vlaanderen. Na een mechanisch en biologisch zuiveringsproces beantwoordt het aan de geldende Vlaamse en Europese normen en lozen we het in het oppervlaktewater.

TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR MAATSCHAPPIJ EN MILIEU

Met onze activiteiten dragen we bij tot een belangrijk maatschappelijk doel: propere waterlopen voor de volgende generaties en een leefomgeving in harmonie met water. De expertise die we hebben over de volledige watercyclus stelt ons namelijk in staat om ook oplossingen uit te werken voor de gevolgen van de klimaatverandering op lokaal niveau. Slim omgaan met hemelwater is cruciaal om periodes van droogte op te vangen en het risico op wateroverlast te verminderen. In onze projecten trachten we daarom hemelwater zoveel mogelijk ter plaatse te houden. Waar het kan, laten we het in de bodem dringen om de gevolgen van droogte tegen te gaan of we bufferen het water om het beschikbaar te maken voor hergebruik. We benutten daarbij elke kans om meerwaarde te creëren voor de buurt door een natuurlijke inrichting met aandacht voor biodiversiteit en door functies als recreatie, cohesie en mobiliteit te integreren in het ontwerp.

Ook uit het waterzuiveringsproces zelf kunnen we almaar meer waarde halen. Dankzij onderzoek en innovatie wordt de recuperatie van energie en grondstoffen steeds beter haalbaar en rendabel waardoor afvalwater een belangrijke schakel wordt in de circulaire economie.

EXPERTISE VOOR STEDEN EN GEMEENTEN

Ook steden en gemeenten kunnen bij Aquafin terecht voor het beheer van de gemeentelijke rioleringsinfrastructuur en voor advies rond een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Conform de bepalingen in de overeenkomst met het Vlaamse Gewest worden de kosten en opbrengsten gerelateerd aan activiteiten voor het Vlaamse Gewest en die voor gemeenten gescheiden. Ruim 100 Vlaamse steden en gemeenten zijn klant bij Aquafin, meestal via een samenwerkingsverband met een drinkwatermaatschappij.

INDUSTRIËLE WATERZUIVERING

Onze dochteronderneming Aquaplus zet de kennis en expertise van Aquafin in bij bedrijven met een watervraagstuk. Of het nu gaat over renovatie, procesoptimalisatie, asset management, exploitatie, hergebruik van water of het volledig uitwerken van ontwerp tot realisatie: alle opdrachten vereisen een diepgaande kennis van waterzuivering. Aquaplus neemt de zorg van zijn klanten uit handen zodat zij zich kunnen concentreren op hun kernactiviteiten. Ons dochterbedrijf heeft klanten in verschillende sectoren, zoals de voedings- en drankensector, de chemische sector en de farmaceutische industrie.

➤ **Ontdek onze bedrijfsactiviteiten**

Duurzaam ondernemen

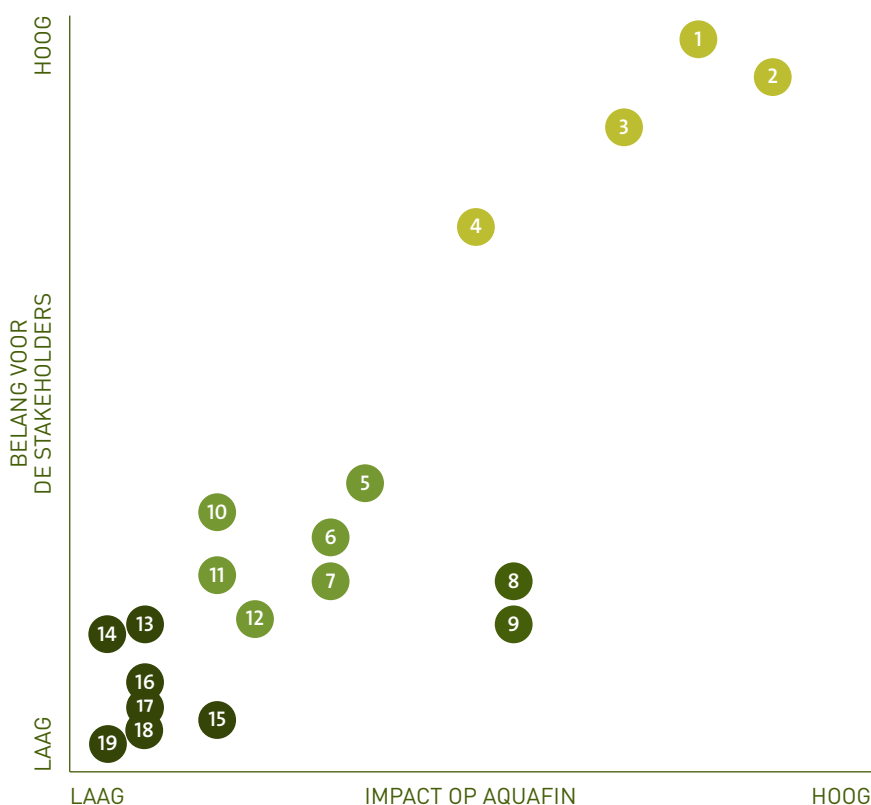
Onze kernactiviteiten hebben als ultieme doel het creëren van positieve impact op het milieu en de maatschappij. Maar ook de manier waarop we dat doel bereiken, moet zo duurzaam mogelijk zijn, niet alleen op ecologisch vlak maar ook sociaal en organisatorisch.

Koers bepalen met onze stakeholders

Een kwaliteitsvolle dialoog met interne en externe belanghebbenden is een meerwaarde voor de ontwikkeling van de organisatie. In 2022 organiseerde Aquafin een stakeholderconsultatie voor een verdere versterking van het duurzaamheidsbeleid. Die bestond uit een kwantitatieve bevraging en kwalitatieve rondetafelgesprekken waarbij dieper werd ingegaan op de thema's die via de enquête naar voor werden geschoven als belangrijk voor Aquafin om op in te zetten. De stakeholderconsultatie leidde tot een materialiteitsmatrix, die als basis dient om onze aanpak rond duurzaam ondernemen te actualiseren en te verfijnen. Alle thema's in de matrix zijn belangrijk voor Aquafin om op in te zetten. De thema's die rechtsboven staan, zijn de thema's waarop we het meeste verschil kunnen maken voor onze stakeholders. In 2023 zetten we in een vervolgtraject concrete ambities en doelstellingen voor zowel Environment, Social als Governance (ESG).

“In dialoog met onze stakeholders scherpten we ons duurzaamheidsbeleid aan.”

Materialiteitsmatrix

- 1 Waterkwaliteit
- 2 Waterbeschikbaarheid
- 3 Waterleven
- 4 Klimaatadaptatie
- 5 Energie-efficiëntie
- 6 Energietransitie
- 7 Duurzaam aankoopbeleid
- 8 Gezondheid en welzijn
- 9 Veiligheid
- 10 Biodiversiteit
- 11 Maatschappelijke betrokkenheid
- 12 Innovatie & digitalisering
- 13 Minder Hinder
- 14 Kennis delen
- 15 Talent management
- 16 Luchtemissies
- 17 Diversiteit en gelijkheid
- 18 Ethisch handelen
- 19 Duurzame en gezonde voeding

Op basis van de input van onze stakeholders en eigen inzichten, leggen we in drie pijlers de nadruk op deze onderwerpen:

Milieu-impact

Waterkwaliteit
Klimaatmitigatie
Klimaatadaptatie

Moderne & inclusieve werkgever

Talentontwikkeling
Zero bias aanwerven & gelijkwaardige loopbaanbeleving
Positieve welzijns- en veiligheidscultuur

Eén met onze omgeving

Synergieën met stakeholders
Duurzaam aankoopbeleid
Minder Hinder
Ethisch handelen

In een vervolgtraject dat Aquafin doorloopt in 2023 definiëren we onze ambities en concrete doelstellingen. Uiteraard zullen de doelstellingen en de latere rapportering in lijn zijn met de Europese Corporate Sustainability Reporting Directive en Taxonomie, die voor Aquafin van toepassing wordt vanaf 2025.

2022 in cijfers

Financieel

631

MIO EURO OMZET

5,1

MIO EURO
TE BESTEMMEN WINST

Infrastructuur

325

RWZI'S

2.025

POMPSTATIONS EN
BERGBEZINKINGSBEKKENS

7.085

KM LEIDINGEN

99%

RWZI'S VOLDEED AAN
ALLE NORMEN

3.677

PROJECTEN OPGELEVERD
AAN VL. GEWEST OP 31/12/2022
VOOR 4,5 MILJARD EURO

VOOR **186** MILJOEN EURO
AAN BOVENGEMEENTELIJKE
PROJECTEN AANBESTEED

VOOR **178** MILJOEN EURO
AAN BOVENGEMEENTELIJKE
PROJECTEN OPGELEVERD

Medewerkers

1.173

MEDEWERKERS
(860 MANNEN EN 313 VROUWEN)
+ 40 VMM-MEDEWERKERS

Uitdagingen en opportuniteiten

In een snel veranderende wereld evolueren de maatschappelijke en ecologische uitdagingen aan een hoog tempo. De klimaatverandering, toenemende microverontreiniging, de stijgende bevolkingsdichtheid, energiecrisissen, ... Het zijn maar een paar factoren die ook impact hebben op de watersector. Met een open blik zoeken we continu naar de gepaste antwoorden. We streven daarbij naar een maximaal rendement van gemeenschappelijke middelen, een rendabel aanbod voor onze klanten met positieve impact op maatschappij en milieu en een sterke samenwerking met alle actoren in de water- en nutssector.

INVESTERINGEN MAXIMAAL LATEN RENDEREN

Uitbouw en optimalisatie van zuiveringsinfrastructuur

Met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst kregen we van de Vlaamse Regering een coördinerende rol toegewezen om de bovengemeentelijke investeringen af te stemmen op die van de steden en gemeenten. Tot nog toe droeg het Gewest ons jaarlijks een projectenprogramma op voor de uitbouw en optimalisatie van de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur. Nu vertrekken we vanuit de investeringsplannen van de gemeenten en koppelen we er bovengemeentelijke projecten aan die er naadloos op aansluiten. Het eigenlijke ontwerp start pas nadat er een uitgesproken engagement is van alle betrokken partijen. Door al in een vroeg stadium rekening te houden met mogelijke risico's, verwachten we dat de doorlooptijd van een project zal verkorten. Het ontwerp van de uitgevoerde projecten zal zo ook beter beantwoorden aan de meest actuele visie en inzichten.

Aquafin is een van de grootste opdrachtgevers van infrastructuurwerken in Vlaanderen. We zorgen dan ook voor een aanzienlijk werkvolume bij de studiebureaus en aannemers waarmee we samenwerken. Wat de opleveringen betreft, konden we in 2022 de voorziene opleveringsbudgetten voor investeringsprojecten, assetmanagementprojecten en energieprojecten invullen dankzij de gezamenlijke inspanningen van Aquafin en zijn partners. In totaal leverden we voor het Gewest voor 178 miljoen euro aan projecten op. Verder brachten we voor een recordbedrag van 372 miljoen euro aan nieuwe projecten op de markt, waarvan 112 miljoen euro aan gemeentelijke projecten.

Betrouwbare infrastructuur

De afgelopen decennia investeerde het Vlaamse Gewest via Aquafin stevig in de uitbouw van de infrastructuur voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater. Via doordacht asset management doet Aquafin er alles aan om die verouderende infrastructuur in goede conditie te houden. Het Vlaamse Gewest erkent de noodzaak van stijgende investeringen voor asset management en zal het budget voor dit soort projecten jaarlijks laten stijgen met 5 miljoen euro tot 55 miljoen euro in 2026.

Ook de rioleringsinfrastructuur van steden en gemeenten veroudert en kan bij falen heel wat maatschappelijke en ecologische schade veroorzaken. Daarom wil de Vlaamse Regering tegen eind 2027 een duidelijk beeld hebben van de toestand van de Vlaamse riolen. In 2021 werkte Aquafin samen met de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG), AquaFlanders, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Vlario en de steden en gemeenten en hun rioolbeheerders, standaarden en minimale vereisten uit voor rioolinspecties. Tegen eind 2022 moesten alle gemeenten over een volledige rioolinventaris beschikken en een eerste versie van hun inspectieplan klaar hebben. Aquafin slaagde erin om dit succesvol voor zijn klantgemeenten af te werken en ook bij de andere rioolbeheerders merken we de nodige actie. Terecht, want de totale waarde van het rioleringspatrimonium in Vlaanderen wordt geschat op 70 miljard euro. Met een totale kost van 60 miljoen euro om het inspectieplan in alle gemeenten uit te voeren, betekent dit dat er nog steeds slechts 0,09% van de herinvesteringswaarde wordt besteed aan inspectie. Voor het bovengemeentelijke stelsel hanteren we hogere standaarden omdat de gevolgschade meestal nog een stuk hoger ligt. Die methodiek trekken we ook door naar gemeenten die op ons een beroep doen voor asset management.

ECONOMISCHE COMPENSATIE VOOR TECHNISCHE PARTNERS

Door Covid-19 moesten aannemers speciale maatregelen nemen ter bescherming van hun werknemers. Dat resulteerde in behoorlijk wat extra kosten die niet konden voorzien worden op het moment van hun inschrijving voor het project. Aquafin nam het voortouw voor de bepaling van een billijke compensatie van de onvoorzienbare kosten en het rendementsverlies door middel van een forfait gebaseerd op een percentage van de aannemingsprijs. Een regeling die later werd overgenomen door andere opdrachtgevers.

*“We kwamen met Aquafin heel snel tot een bilateraal akkoord over een eenvoudige regeling voor de geleden schade,” volgens **Eli Desmedt** van VlaWeBo, beroepsvereniging van Vlaamse wegebouwers. “Een goed voorbeeld van partnership en open communicatie, met de bewuste keuze voor een win-win voor alle partijen, dat door VlaWeBo, Bouwunie en hun leden-aannemers heel erg is gewaardeerd. Via de pragmatische regeling worden ongetwijfeld lange juridische geschillen en de bijhorende procedurekosten vermeden maar blijven onze mensen vooral van negatieve energie gespaard.”*

Voor de studiebureaus waarmee we samenwerken was de hoge inflatie dan weer een flinke uitdaging. Door een gespreide uitbetaling van de erelonen, afgestemd op de achterliggende kosten, kon Aquafin hen helpen om de hoge loonstijgingen begin 2023 op te vangen en zo cash flow problemen te verminderen.

DIGITAAL PLATFORM

Op vraag van het Gewest ontwikkelt Aquafin ondertussen een digitaal platform waarop alle steden en gemeenten de status van hun inspectieprogramma kunnen bijhouden en ook de Vlaamse Regering op elk moment een heldere kijk heeft op die status. Rosi, het platform dat we ontwikkelden voor onze klantgemeenten, gaat nog een stap verder en geeft gemeenten transparantie tot op het niveau van inspectieplanning en -resultaten. Ze vinden hier ook geadviseerde acties met een duidelijke raming.

OVERSTORTMEETNET

De Vlaamse riolen zijn overwegend van het gemengde type, wat betekent dat ze zowel afvalwater als regenwater vervoeren. Op bepaalde locaties zijn nooduitlaten of overstorten naar een waterloop voorzien, om riooloverstromingen te vermijden bij zware regenval. Dat weliswaar verdunde afvalwater kan in de beek de waterkwaliteit beïnvloeden. Op vraag van het Vlaamse Gewest is Aquafin in 2022 gestart met de verdere uitbouw van een overstortmeetnet. Tegen 2025 zullen we in totaal 1600 overstortlocaties permanent bemeten. De voorrang gaat naar overstorten die de meeste impact hebben op de waterloop, overstorten op kritische plaatsen in het stelsel en de vervanging van meettoestellen op locaties die tot 2021 door de Vlaamse Milieumaatschappij werden bemeten. Met de resultaten van het meetnet kunnen gerichte investeringen ingepland worden om de negatieve impact die de overstorten hebben op de waterkwaliteit, aan te pakken.

Digitalisering van de infrastructuur

Met financiële steun vanuit Europa en het Vlaamse Relanceplan zijn we in 2022 gestart met de omvorming van de afvalwater- en hemelwaterinfrastructuur tot een 'slim net'. Dat betekent dat we de aansturing van onze infrastructuur nog efficiënter maken door algoritmes in de cloud die de klassieke velddata combineren met data als neerslagvoorspellingen, energieprijzen, ... Zo kunnen we onze installaties nog beter inzetten om een antwoord te bieden op huidige en toekomstige uitdagingen.

In 2022 ontwikkelde sturingen:

- **Digital twin** voor RWZI Beveren: deze installatie wordt aangestuurd op basis van een intelligent model (digital twin) in de cloud waarbij velddata en modellering gecombineerd worden met artificiële intelligentie om de prestaties te verbeteren.
- **Slimme sturing van een stormweerpomp**: door neerslagvoorspellingen te integreren in het algoritme dat het aanslagpeil van de pomp aanstuurt, is het mogelijk om de pomp enkel te laten werken om effectief wateroverlast te voorkomen. Meer afvalwater wordt daardoor verder verpompt naar de waterzuivering en maar liefst 60% van de overstortwerking wordt nu op die locatie vermeden.
- **Energieproductie op basis van vraag en aanbod**: de gasmotor die ons geproduceerde biogas omzet in groene stroom, start door een intelligente sturing op wanneer we de stroom het meest nodig hebben op de RWZI en de energieprijzen hoog zijn. Zo besparen we op aangekochte energie en vlakken we onze piekproductie en -afname op het net af.

Door het intelligent aansturen van een stormweerpomp in Hondelee (Zwijnaarde) stort er maar liefst 60% minder afvalwater over naar de waterloop.

In 2022 voldeed 99,38% van onze RWZI's aan alle geldende normen.

5 parameters voor zuiver water

- **BZV: biologisch zuurstofverbruik**
– hoeveelheid zuurstof nodig om de vervuiling biologisch af te breken.
- **CZV: chemisch zuurstofverbruik**
– hoeveelheid zuurstof nodig om de vervuiling via een chemisch proces af te breken.
- **Zwevende stoffen:** alle niet-opgeloste stoffen in een volume afvalwater.
- **Stikstof & fosfor:** nutriënten aanwezig in huishoudelijk afvalwater. Een teveel ervan in de waterloop zorgt voor een te sterke algengroei waardoor het zuurstofgehalte afneemt.

Verdunning van het rioolwater met regenwater heeft een invloed op de verwijderingspercentages. In dat opzicht speelde het droge jaar 2022 in ons voordeel maar we zouden zo'n mooi resultaat niet kunnen neerzetten zonder een nauwgezette opvolging van het zuiveringsproces door onze medewerkers die dag en nacht paraat staan. De leveringsproblemen en bijgevolg sterk gestegen prijzen voor de chemicaliën die nodig zijn voor de verwijdering van stikstof, fosfor en zwevende stoffen uit het afvalwater, vormden vorig jaar bovendien een bijzondere uitdaging.

Een prima zuiveringsjaar

Het gezuiverde afvalwater van onze rioolwaterzuiveringsinstallaties moet voldoen aan Europese en Vlaamse kwaliteitsnormen. Naargelang de capaciteit van de RWZI worden 3 tot 5 parameters gecontroleerd in het afvalwater voor en na het zuiveringsproces (zie kader). Voor de meeste parameters moeten er zowel concentratienormen als verwijderingspercentages gehaald worden. Concentratienormen geven aan hoeveel milligram per liter er van een stof in het gezuiverde afvalwater mag zitten. Verwijderingspercentages bepalen hoeveel procent van de stof we op jaarbasis in het zuiveringsproces moeten verwijderen.

In 2022 voldeed 99,38% van onze RWZI's aan alle geldende normen. Op 324 beoordeelde installaties haalden er slechts 2 de eindstreep niet, allebei door een éénmalige overschrijding van één norm. Dat is het derde beste resultaat in de geschiedenis van Aquafin.

EXTRA INSPANNINGEN VOOR MINDER FOSFOR

Hoewel Aquafin op jaarbasis gemiddeld 85% van de aanwezige fosfor in het afvalwater verwijdert, bevatten de Vlaamse waterlopen nog altijd te veel fosfor. In zoetwater ecosystemen wakkert fosfor de algengroei aan, waardoor het zuurstofgehalte daalt en de lichtinval vermindert. Beide effecten hebben een negatieve impact op bepaalde soorten waterorganismen. Uit een maatschappelijk debat binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW), waarbij verschillende maatregelen werden vergeleken, blijkt dat het gericht doseren van ijzer- en aluminiumzouten in het waterzuiveringsproces veruit de meest kostenefficiënte maatregel is om de fosfordruk op waterlopen te verlagen. Het gaat dan over kwetsbare beken die dicht bij de beoogde waterkwaliteit van de Kaderrichtlijn Water zitten.

Op een 50-tal RWZI's rolt Aquafin momenteel de plaatsing van fosfaatmonitoren uit. Op basis van continue meting wordt zo automatisch de juiste hoeveelheid chemicaliën toegevoegd om op jaarbasis de streefwaarde van 0,3 mg/l te halen, terwijl de norm voor de meeste RWZI's op 2 mg/l ligt. Verwacht wordt dat in de nieuwe Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater de norm naar 0,5 mg/l zal worden gebracht voor alle RWZI's vanaf 10.000 inwoners-equivalenten. Fosfor die verwijderd wordt in het zuiveringsproces, komt in het slib terecht. Hoe meer fosfor er verwijderd wordt, hoe meer er in de toekomst ook zal kunnen teruggewonnen worden via de slibverwerking.

Slib als energieleverancier

Het sliboverschot dat ontstaat in het biologische zuiveringsproces is een vorm van biomassa met een samenstelling van 99% water en 1% droge stof. Het wordt zoveel mogelijk op de RWZI zelf ingedikt en ontwaterd, vooraleer het wordt afgevoerd voor verwerking.

De helft van de biomassa wordt vergist in één van onze 13 vergistingsinstallaties verspreid over Vlaanderen. Het biogas dat hierdoor ontstaat, zetten we om in elektriciteit en warmte en momenteel op één RWZI in biomethaan. De komende jaren komen er nog 4 extra biomethaaninstallaties bij.

Een derde van de totale (vergiste en niet-vergiste) biomassa drogen we in onze drie slibdrogers tot pellets als hernieuwbare energiebron. De overige twee derde van het slib wordt verbrand als ontwaterd slib en dus niet gedroogd.

Eén slibdroger draait grotendeels op eigen geproduceerd biogas en twee op aardgas. Door het dreigende tekort aan gas naar aanleiding van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, zochten we in 2022 een tijdelijke andere oplossing voor de twee gasgestookte drogers. Op die manier konden we helpen de bevoorradingszekerheid veilig te stellen. De droger van Leuven draaide iets meer dan drie maanden op halve capaciteit en voor de droger van Houthalen gebruikten we gedurende vier maanden stookolie in plaats van gas.

De komende jaren blijven we nog verder een beroep doen op de oude slibdrogers maar tegen 2026 worden ze vervangen door twee nieuwe slibdrogers, één in het oosten en één in het westen van Vlaanderen. De nieuwe drogers zullen werken op restwarmte van de industrie, op lagere temperatuur, zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen. Tot die tijd worden de huidige drogers in goede vorm gehouden zodat ze hun taak kunnen blijven vervullen. De droger van Deurne lag daarom in 2022 twee maanden stil zodat een aantal belangrijke onderhoudswerken konden gebeuren.

Nog tegen 2026 zal onze compleet nieuwe slibverwerkingsinstallatie op de site van Arcelor Mittal in Gent operationeel zijn. Deze slibmonoverwerker zal in eerste instantie twee derde van ons zuiverings-slib verbranden zonder toevoeging van andere afvalstromen. Daardoor is een maximale recuperatie van energie en grondstoffen mogelijk. De staalproducent zal de volledige stoomproductie van de installatie gebruiken in zijn processen, waardoor Arcelor zijn CO₂-uitstoot kan verminderen met 65.000 ton per jaar. In een latere fase willen we hier ook op grote schaal fosfor recupereren uit de verbrandingsassen van het slib. Dat maakt deze installatie uniek in Europa.

**Fosfor wordt een schaarse grondstof.
Op middellange termijn kunnen we tot 20%
van de totale Vlaamse behoefte aan deze stof
uit het slib terugwinnen.**

GROEN GAS VOOR 1.600 GEZINNEN

Met een gasmotor kan je biogas omzetten in groene stroom. Dat is wat we op 12 van de 13 RWZI's met slibvergister vandaag doen. In 2021 namen we op RWZI Antwerpen-Zuid een eerste biomethaaninstallatie in gebruik, die het biogas opwaardeert tot hoogwaardig groen gas dat we op het net injecteren. Zo benutten we de vrijgekomen energie uit de vergisting van slib nog beter. Het groen gas dat we in Antwerpen-Zuid produceren, komt overeen met het verbruik van 300 gezinnen. In 2024 plannen we 4 bijkomende biomethaaninstallaties in gebruik te nemen, in Gent, Harelbeke, Genk en Dendermonde. Alles samen kunnen we hiermee 1.600 gezinnen van hernieuwbaar, groen gas voorzien.

Streven naar klimaatneutraliteit

Vorig jaar stelde Aquafin zijn Energie- en klimaatplan voor, waarmee we ons alignerend op de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen en zelfs nog een stapje verder gaan. Het plan bevat een aantal concrete doelstellingen en zet de krijtlijnen uit om te evolueren naar klimaatneutraliteit. De basis daarvoor is de inventarisatie van de totale broeikasgasuitstoot in onze volledige waardeketen, waarvoor in 2022 een eerste aanzet gebeurde maar die nog verder wordt verfijnd.

Het meest tastbare en concrete waaraan we al vele jaren werken, zijn onze eigen energiedoelstellingen. Voor het transport en de zuivering van huishoudelijk afvalwater is erg veel energie nodig. Daardoor is Aquafin een van de grootste energieverbruikers in Vlaanderen. Om de energiefactuur onder controle te houden, leggen we onszelf al sinds 2010 de doelstelling op om elk jaar 1% energie-efficiënter te worden ten opzichte van het modelverbruik en dus in verhouding tot de uitbreiding van het patrimonium. Jaar na jaar behalen we die doelstelling, wat betekent dat we tegen eind 2022 ongeveer 13,5% efficiëntiewinst hadden geboekt in vergelijking met 2010. We realiseerden die winsten voornamelijk door de vervanging van verouderde, energieverlindende apparatuur door nieuwe, energievriendelijke varianten en door het optimaliseren van automatische sturingen in het zuiveringsproces.

In 2022 leverden we voor 3,1 miljoen euro aan energieprojecten op. Een belangrijk aandeel daarvan ging naar de uitbouw van zonnepaneelparken op onze RWZI's. Deze investeringen worden gefinancierd met middelen uit het Energiefonds, dat wordt beheerd door het Vlaamse Gewest. De winst op de energiefactuur die ze genereren, keert terug naar het fonds voor nieuwe investeringen.

Naast het verhogen van de energie-efficiëntie van onze infrastructuur werken we aan de afbouw van het gebruik van fossiele brandstoffen tegen 2030. In dat kader loopt momenteel een programma om de verwarming van onze dienstgebouwen te elektrificeren en ook ons wagenpark vergroenen we verder. Vanaf 2024 worden enkel nog BEV (volledig elektrische) dienstvoertuigen en bedrijfswagens besteld en ook voor de vervanging van 4 vrachtwagens kijken we naar elektrische varianten. Maar de grootste stap zal gezet worden in 2026 wanneer twee nieuwe slibdrogers in dienst worden genomen. Deze zullen uitsluitend industriële restwarmte gebruiken terwijl we tot dan in onze drogers nog deels aardgas gebruiken.

Naast waterzuiveraar wordt Aquafin steeds meer energieproducent.

STURING ENERGIEPRODUCTIE MET DUBBEL DOEL

Om de energietransitie in de toekomst betaalbaar te houden, zal het belangrijk zijn om vraag en aanbod op het elektriciteitsnet in evenwicht te houden, op elk moment van de dag. De stijgende productievormen van hernieuwbare energie en de grotere pieken in het stroomverbruik door de toegenomen elektrificatie, brengen het net namelijk uit balans. Aquafin ontwikkelde in 2022 een innovatief sturingsalgoritme dat de gasmotor voor de productie van groene stroom uit biogas pas laat opstarten op het moment dat we zelf het meeste elektriciteit verbruiken op de site én de marktprijs voor elektriciteit hoog staat. Zo vermijden we de aankoop van dure stroom en vermijden we tegelijkertijd extra belasting van het net door er geen stroom op te plaatsen die we enkele uren later zelf nodig hebben.

PRODUCTIE HERNIEUWBARE ENERGIE IN STIJGENDE LIJN

Ondertussen breiden we de productie van hernieuwbare energie volop uit. Eind 2022 hadden we 23 zonnepaneelparken in bedrijf op onze sites. Daar moeten er tegen eind 2023 nog minstens 7 bijkomen. De huidige opgestelde capaciteit van 10,6 MWp moet tegen dan op 13 MWp liggen, te vergelijken met de productie van 3.250 huishoudelijke installaties zonnepanelen. Voor 4 sites gaan we dit jaar bovendien de markt bevragen voor de ontwikkeling van grootschalige windturbines.

Het energie- en klimaatplan bevat naast onze energiedoelstellingen ook de ambitie om kansen te grijpen om mee te bouwen aan een duurzame energietransitie, bijvoorbeeld door via slimme sturingen onze elektriciteitsvraag af te stemmen op de noden van het elektriciteitsnet.

Onder de titel 'hernieuwbare energie uit afvalwater' werd Aquafin met zijn projecten rond riothermie en biomethaan genomineerd voor de eerste Trends Impact Awards in de categorie *circulaire economie*.

De jury vond de projecten modern en innovatief en passend binnen de grote uitdaging die de energietransitie is. Ze loofde ook de schaalbaarheid van de projecten in Vlaanderen, die bovendien een meerwaarde geven aan afvalwater. Een mooie erkenning!

GROEIEN MET EEN RENDABEL EN IMPACTVOL AANBOD VOOR ONZE KLANTEN

Riothermie

De zoektocht naar nieuwe duurzame energiebronnen is nog nooit zo groot geweest als het afgelopen jaar. Na een innovatietraject en een eerste toepassing in zijn eigen Campus biedt Aquafin sinds 2022 riothermie aan, ofwel warmterecuperatie uit afvalwater. Er zijn twee vormen van riothermie mogelijk: op het rioolwater in de collector en op het gezuiverde afvalwater na de waterzuivering en voor lozing op oppervlaktewater. Riothermie is een prima energiebron als er een afvalwaterleiding met voldoende debiet in de onmiddellijke nabijheid ligt. De technologie is dan een goed alternatief voor de verwarming en koeling van bijvoorbeeld kantoorgebouwen, publieke gebouwen, sportcomplexen en clusters van minstens 15 woningen.

De interesse bij steden en gemeenten, maar ook bij projectontwikkelaars en bouwbedrijven is groot aangezien zij volop zoeken naar hernieuwbare energie-alternatieven. De komende jaren verwachten we een 15-tal projecten effectief te kunnen uitrollen.

Transparant rioolbeheer

Meer dan 1 op 3 Vlaamse steden en gemeenten werkt met Aquafin samen voor het rioolbeheer, rechtstreeks of via onze samenwerkingen met drinkwaterbedrijven water-link, De Watergroep (Riopact), Pidpa en Farys. Met Rosi kunnen ze gebruik maken van een gebruiksvriendelijk digitaal platform dat op elk moment een transparant inzicht geeft in de toestand van de riolen, de planning en resultaten van inspecties, de inschatting van risico's en adviezen voor maatregelen. Rosi speelt in op de Vlaamse doelstelling om tegen 2027 de toestand van de riolen in kaart te brengen maar gaat een stuk verder door er ook interpretaties en mogelijke acties aan te koppelen. Op anderhalf jaar tijd verdrievoudigde het aantal gemeenten dat Rosi gebruikt van 35 naar 110.

Slimme sturingen voor gemeentelijke infrastructuur

Het algoritme voor de intelligente aansturing van infrastructuur voor afval- en hemelwaterbeheer combineert real-time metingen met neerslagvoorspellingen. Zo wordt het mogelijk om een extra nuttige functie toe te voegen aan de basisfunctie van de infrastructuur. Een bekken dat oorspronkelijk werd aangelegd om overtollig regenwater vertraagd af te voeren, kan met een slimme sturing gebruikt worden om regenwater op te sparen in tijden van droogte. Het water kan dan ter beschikking gesteld worden aan bijvoorbeeld nabijgelegen land- en tuinbouwbedrijven. Een ander voorbeeld zijn collectieve regenwaterputten die mits een slimme sturing gedeeltelijk leeglopen voor zich een grote bui aankondigt en zo extra berging garanderen. Andere sturingen zijn er dan weer op gericht om overstortwerking zoveel mogelijk te voorkomen.

Blauwgroen advies

Tegen eind 2024 moeten Vlaamse gemeenten en steden over een hemelwater- en droogteplan beschikken als ze nog een beroep willen doen op watergerelateerde subsidies. Het is een langetermijnvisie op hoe ze in toekomstige projecten het best omgaan met hemelwater op hun grondgebied. Aquafin werkte in 2022 8 hemelwater- en droogteplannen af, waarmee de teller in totaal op 39 komt te staan. We stellen echter vast dat het water tussen theorie en praktijk nog vaak erg diep is. Bovendien worstelen gemeenten bij de heraanleg van een straat of wijk wel eens met de waterbalans of willen ze inzetten op klimaatrobuustheid. Daarom ontwikkelde Aquafin vorig jaar voor gemeenten de service 'blauwgroen advies'. Met een integrale benadering zorgen we ervoor dat verschillende infrastructuurelementen elkaar versterken met een zo groot mogelijk effect voor de biodiversiteit en de buurt.

VERNIEUWDE CAMPUS ALS DEMORUIMTE

Na anderhalf jaar van grondig renoveren, kon de hoofdzetel van Aquafin in september 2022 terugkeren naar het vertrouwde adres. Het gebouw werd getransformeerd in een duurzame hub die voldoet aan de verwachtingen van het moderne samenwerken. Tegelijk is het de eerste locatie waar we riothermie toepasten én kunnen medewerkers en bezoekers er ervaren hoe blauwgroene maatregelen de kwaliteit van de omgeving vergroten.

[➤ Lees meer](#)

STERKE SAMENWERKING IN DE WATER- EN NUTSSECTOR

Nauwe band met de Blue Deal

Met de Blue Deal lanceerde de Vlaamse Regering in 2020 een actieplan tegen waterschaarste en droogte in Vlaanderen. Aquafin is nauw betrokken bij de Blue Deal, zowel op beleidsniveau als via projecten. Voor 6 steden en gemeenten stelden we bijvoorbeeld met succes de dossiers op voor subsidies uit de Blue Deal binnen het thema ‘**collectieve regenwaterprojecten**’. Al deze projecten besparen op drink- en grondwater door regenwater op te vangen via gemeentelijke infrastructuur en het te gebruiken voor laagwaardige toepassingen.

➤ [Lees meer](#)

De Blue Deal subsidieert ook 5 initiatieven voor **hergebruik van gezuiverd afvalwater** van onze RWZI's. Alles samen zullen ze in de toekomst jaarlijks 33,3 miljard liter effluent gebruiken als waterbron voor proces- of drinkwater. Het grootste project is Waterkracht, dat maar liefst 20 miljard liter gezuiverd afvalwater van 600.000 Antwerpenaren zal opwaarderen tot koelwater voor bedrijven in de Antwerpse haven.

➤ [Lees meer](#)

Ook in **WaterProof**, een van de grote trajecten binnen de Blue Deal, is Aquafin nauw betrokken bij 2 van de 3 demoruimtes die worden uitgevoerd door VITO, Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, in opdracht van de Vlaamse overheid. WaterProof heeft als doel om via de demoruimtes een systeemaanpak uit te werken voor heel Vlaanderen. Zo wordt een bedrijventerrein in Tielt het ‘bedrijventerrein van de toekomst’ met allerlei toepassingen om hemelwater maximaal te infiltreren, bergen en hergebruiken. De tweede demo waarbij Aquafin betrokken is, situeert zich in de Haspengouwse fruitstreek. Hier wordt onder meer getest en getoond hoe gezuiverd afvalwater kan behandeld worden voor hergebruik als irrigatiewater in de fruitteelt.

➤ [Lees meer](#)

In december 2022 kende de Vlaamse Regering Aquafin bijkomend 5 miljoen euro toe voor het ter beschikking stellen van **restwater** voor land- en tuinbouw. Hiermee zullen we waar het zinvol is in lopende en nieuwe bovengemeentelijke investeringsprojecten buffervolumes uitrusten met peilsensoren, regelbare schuiven, een verdeelsysteem en een slimme sturing. Op die manier kan het gebufferde water gebruikt worden voor irrigatie terwijl er genoeg buffercapaciteit wordt gecreëerd om een volgende felle bui op te vangen.

Samenwerking met drinkwaterbedrijven

Aquafin gelooft sterk in de samenhang tussen gemeentelijke en bovengemeentelijke infrastructuur voor afval- en hemelwaterbeheer. Met drinkwaterbedrijven water-link en De Watergroep (Riopact) werken we al vele jaren samen voor het gemeentelijk rioolbeheer. In voorbereiding van een structurele samenwerking vanaf 2023, sloten we met Pidpa in 2022 in een overeenkomst voor het rioolbeheer van een derde stad/gemeente binnen hun leveringsgebied voor drinkwater. En ook met Farys werken we voor het eerst samen in het kader van gemeentelijk rioolbeheer.

Daarnaast werken we met verschillende drinkwaterbedrijven samen rond de opwaardering en het hergebruik van gezuiverd afvalwater, bijvoorbeeld in het kader van de Blue Deal en structureel al veel langer met Aquaduin, dat het gezuiverde afvalwater van onze RWZI's Wulpen en Adinkerke gebruikt om er opnieuw drinkwater van te maken.

ONDERZOEK VOOR DUURZAME ONTWIKKELING

Zowel in de Vlaamse als internationale watersector is Aquafin een gewaardeerde onderzoekspartner. Ons fundamenteel onderzoek is gericht op kennisopbouw rond vier grote thema's die een belangrijke impact hebben op de samenleving.

Zero-waste watercyclus

Met 'zero-waste' bedoelen we een zo groot mogelijk gebruik van reststromen. Bijvoorbeeld door grondstoffen als fosfor en stikstof te recupereren in de waterzuivering om ze opnieuw in de productieketen te brengen. Zo nemen we deel aan het Europese WalNUT-project waarin we vanaf 2023 op onze RWZI Aartselaar testen hoe we stikstof via adsorptie kunnen terugwinnen uit huishoudelijk afvalwater om opnieuw te gebruiken in meststoffen. Op onze RWZI Antwerpen-Zuid testen we een tweede techniek met luchtstrippen.

Robuuste en gezonde watersystemen

Waterkwaliteit en -kwantiteit zijn de barometers voor robuuste en gezonde watersystemen. Wat de kwaliteit betreft, kijken we zowel naar het gezuiverde afvalwater dat we in oppervlaktewater lozen als naar afstromend regenwater dat infiltreert, wordt hergebruikt of naar een waterloop gaat. Op Europees niveau wordt gewerkt aan een vernieuwde richtlijn voor stedelijk afvalwater die voor zowel gezuiverd afvalwater als regenwater strengere eisen zal stellen dan vandaag. Via verschillende onderzoeksprojecten bereidt Aquafin zich daar nu al op voor. Zo startte in 2022 de bouw van een nazuivering op volle schaal op onze RWZI Aartselaar voor de verwijdering van micropolluenten. De Vlaamse Milieu-maatschappij voerde ook al een nulmeting uit op de ontvangende waterloop die als ijkpunt dient voor de latere resultaten. We zijn ook partner in het EU-project StopUP, waarin onderzoek wordt gedaan naar hoe we onze waterlopen en de fauna en flora errond kunnen beschermen tegen vervuild afstromend regenwater. Daarnaast onderzoeken we de aanwezigheid en mogelijke verwijdering van PFAS in het afvalwater en testen we systemen voor de zuivering van regenwater.

Op het vlak van waterkwantiteit werken we mee aan Europees onderzoek voor de slimme aansturing van bufferbekkens voor regenwater om het te gebruiken voor irrigatie in de landbouw.

➤ **B-Watersmart**

NABEHANDELING MICROPOLLUENTEN START IN ZOMER 2023

Aquafin wil voorbereid zijn op een toekomstige verplichting voor de verwijdering van micropolluenten. Dat zijn kleine deeltjes van chemische stoffen die moeilijk afbreken of zelfs toxisch kunnen zijn. Je vindt ze bijvoorbeeld terug in antiaanbaklagen, geneesmiddelen, ... Op onze RWZI Aartselaar startte in 2022 dan ook de bouw van een nabehandelingsinstallatie van het afvalwater, gericht op de verwijdering van micropolluenten. Vanaf de zomer van 2023 zullen we hier twee reeds bewezen technieken combineren: een ozonbehandeling en een behandeling met actief kool. De combinatie van beide technieken verkleint hun beider ecologische voetafdruk doordat er enerzijds minder energie nodig is voor een lagere ozondosering en anderzijds het actief kool langer meegaat door de voorafgaande ozonbehandeling.

Het onderzoeksproject is een samenwerking met de VMM, dat vorig jaar al een nulmeting uitvoerde op de kwaliteit van de ontvangende waterloop. Op jaarbasis zullen de micropolluenten uit 75% van het afvalwater dat binnenkomt op de RWZI verwijderd worden.

Digitaal water waardeketen

Het digitaliseren van de waterketen is een onmisbare hefboom voor het maximaliseren van slimme sturingen en hergebruik van reststromen. Maar ook voor het prioriteren van maatregelen voor een betere waterkwaliteit. Een voorbeeld daarvan is Internet of Water Flanders, waarin Aquafin participeert samen met imec, VITO, Vlakwa, VMM en De Watergroep. Binnen dit project wordt een netwerk van sensoren uitgerold die op specifieke locaties in real time kwaliteitsparameters voor diverse watersoorten meet, waaronder overgestort afvalwater. Welgekozen locaties worden uitgerust met een innovatieve sensor die informatie over de kwaliteit van het water dat overstort opslaat in de cloud. In combinatie met specifieke meetcampagnes en modellen, zoals Aquafin's Cockle-software die de uitgestoten vuilvracht berekent en metingen op het oppervlaktewater, laat die informatie toe om de werkelijke impact van een overstort in te schatten. Zo kan er gericht worden ingegrepen.

[➤ Lees meer](#)

Eco-efficiënte businessmodellen

Door huishoudelijk afvalwater te zuiveren vooraleer het in oppervlaktewater wordt geloosd, draagt Aquafin substantieel bij tot propere en gezonde waterlopen. Tegelijk laten we door dat te doen een ecologische voetafdruk na. De infrastructuur die nodig is om rioolwater te transporteren en te zuiveren, is rechtstreeks of onrechtstreeks verantwoordelijk voor verschillende broeikasgasemissies. We onderzoeken waar de milieu-impact het grootst is en wat we kunnen doen om deze te verkleinen.

In 2022 werkte Aquafin aan de inschatting van zijn broeikasgasemissies volgens het Greenhouse Gas Protocol. Voor de directe emissies van het zuiveringsproces ontwikkelden we een eigen model gebaseerd op reële metingen op onze infrastructuur. We stelden namelijk vast dat de theoretische modellen uit de literatuur niet overeenkomen met de resultaten van onze meetcampagnes. Voor de indirecte emissies in de waardeketen is de informatie voor de berekening van de emissies nog lang niet altijd beschikbaar. Wel brachten we onze aankopen van materialen en grondstoffen in kaart. In 2023 berekenen we op basis van de beschikbare informatie verder waar de belangrijkste emissiefactoren zitten. Samen met Vlario, kenniscentrum voor de rioleringssector, kwantificeert Aquafin ook de emissies door het aanleggen van nieuwe riolering. De levenscyclusanalyse van een zuiveringsgebied maakte immers duidelijk dat de energie die gebruikt wordt bij de productie van klassieke rioolbuizen en materialen voor wegeis bijzonder groot is. Stilaan komen er producten op de markt die een lagere CO₂-voetafdruk hebben zoals bijvoorbeeld zwavelbeton. Aquafin ondersteunt zulke disruptieve innovaties en paste dit ondertussen al toe in projecten.

Verder werd bij het kwantificeren van de emissie van een rioolstelsel ook duidelijk dat methaanuitstoot uit de riolering en zelfs uit private septische putten een belangrijk aandeel heeft. In 2023 volgen hiervoor bijkomende metingen.

INNOVATIE VOOR IMPACTVOLLE DIENSTEN EN PRODUCTEN

Met fundamenteel onderzoek binnen R&D breidt Aquafin niet alleen zijn kennis uit rond alle aspecten van de watercyclus. We bereiden Vlaanderen zo ook voor op snel veranderende ecosystemen en wijzigingen in het wetgevend kader. Dat doen we ook via innovatie met nieuwe of aangepaste producten en diensten. Net als toegepast onderzoek is innovatie cruciaal om in te spelen op maatschappelijke uitdagingen en toegevoegde waarde te creëren.

In 2022 besteedde Aquafin iets minder dan 800.000 euro aan innovatie, in de vorm van ontwikkelingskosten en alle externe kosten voor begeleiding en samenwerking, proof-of-concept, ...

Eerdere innovaties als riothermie en biomethaan worden geleidelijk aan ingekanteld in de bedrijfsprocessen en ook Rosi, het digitale platform waar gemeenten alle informatie over de toestand van hun rioolstelsel vinden, kent een brede uitrol bij ondertussen meer dan 100 gemeenten.

In 2022 bereikten we een doorbraak op het vlak van de ontwikkeling van diverse slimme sturingen om overstortwerking te vermijden of om regenwater te hergebruiken. Er zijn een 10-tal concrete projecten lopende voor een intelligente aansturing van regenwaterbuffers, zowel op onze eigen infrastructuur als op gemeentelijke infrastructuur. Tegelijk participeert Aquafin in een pilootproject met het KMI om in deze sturingen meer verfijnde neerslagvoorspellingen te gebruiken zodat de infrastructuur nog nauwkeuriger kan aangestuurd worden.

Nog vorig jaar werd 'blauwgroen advies' uitgewerkt als nieuwe service voor gemeenten. Al in een vroege fase van het project kijken we naar mogelijke kansen om functies te combineren in het betrokken gebied en zoveel mogelijk meerwaarde te creëren. We leveren bijgevolg een toekomstgericht ontwerp af dat niet alleen focust op hemelwaterbeheer maar waarin ook ruimtelijke inrichting, biodiversiteit en zelfs recreatie een plaats krijgen.

3,70

GEMIDDELD AANTAL OPLEIDINGSDAGEN PER VTE (VOLTUJDSSE EQUIVALENT)

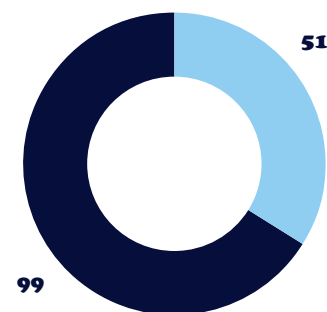
MENSEN MAKEN HET SUCCES

De juiste talenten aantrekken

Er liggen bij Aquafin heel wat jobkansen voor het grijpen, zowel voor nieuwe medewerkers als voor wie al langer in dienst is. De verbreding en verdieping van onze activiteiten, de digitalisering, nieuwe samenwerkingsvormen, ... bieden uitdagingen op vele vlakken. Door in te zetten op sterk leiderschap in combinatie met straffe teamwerking, willen we het aanwezige potentieel maximaal ontwikkelen. Maar we zijn ook continu op zoek naar nieuw talent om onze teams te versterken. In 2022 werkten we een employer branding strategie uit waarin het unieke van Aquafin als troef naar voren komt. Uniek in onze opdracht en impact, maar ook uniek in kansen en ruimte om je eigen weg te maken.

In 2022 vulden we maar liefst 150 vacatures, waarvan 99 met nieuwe collega's. 51 collega's namen binnen Aquafin een andere functie op, wat in lijn ligt met de afgelopen jaren maar wel aantoonde dat initiatieven rond jobmobiliteit werken.

Ingevulde vacatures

■ INTERNE MUTATIES
■ NIEUWE AANWERVINGEN

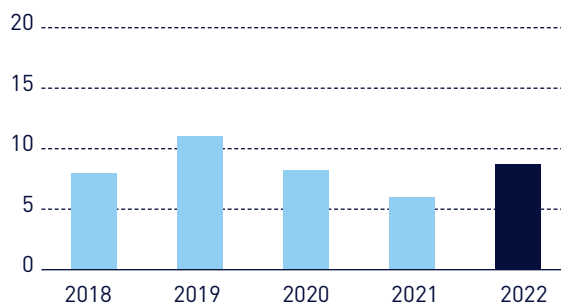
Voortdurende focus op veiligheid

Over veiligheidsdoelstellingen kan er geen discussie zijn: nul ongevallen moet altijd het streefdoel zijn. Bij Aquafin werken we actief aan een bedrijfscultuur waarin veilig denken en handelen centraal staan. Niet alleen voor onze eigen medewerkers, ook voor de mensen die in onze opdracht werken uitvoeren én voor de omwonenden van onze werken willen we een veilige (werk)omgeving.

Omdat er zich op enkele maanden tijd maar liefst vier zware ongevallen voordeden op onze werven, waarvan zelfs één met dodelijke afloop, vertrok er vanuit onze algemeen directeur in maart een brief naar alle technische partners. Daarin werd nogmaals gewezen op de collectieve verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen bij de uitvoering van werken. Het was ook de rechtstreekse aanleiding voor de opstart van een nieuwe veiligheidscampagne, dit keer specifiek gericht op ieders persoonlijke verantwoordelijkheid in het kader van 'anders en beter samenwerken'. Daarnaast wordt er verder werk gemaakt van de garantie dat wie op onze werven werkt, de potentiële risico's kent. Hiervoor wordt, naast de bestaande instructiekaarten met de belangrijkste risico's, een veiligheidsintroductiefilm gemaakt in meerdere talen.

Bij de eigen medewerkers bleef het aantal arbeidsongevallen in lijn met de vorige jaren.

Arbidsongevallen eigen medewerkers

Bouwen aan welzijn en veerkracht

Een veilige en gezonde werkomgeving is niet de enige voorwaarde voor een aangename werkbeleving. Bij Aquafin streven we daarom naar een positieve welzijnscultuur, waarin alle medewerkers zich ook mentaal goed voelen en veerkracht opbouwen. Verbondenheid met collega's en met de organisatie is daarbij cruciaal. Maar ook de mate waarin je job bij je past, waarin je jezelf kan ontwikkelen en je een flexibiliteit ervaart voor het afstemmen van werk en privé zijn belangrijke factoren. Opdat zo'n positieve welzijnscultuur vaste grond zou krijgen in de organisatie, werd hiervoor een verandertraject opgestart.

Het vernieuwde welzijnsbeleid werd in 2022 opgestart met periodieke bevestigingen die deels telkens naar dezelfde aspecten polsen en deels inspelen op een bepaald aspect zoals bijvoorbeeld het kunnen deconnecteren buiten de werkuren. Verder werd een toolbox ontwikkeld met oefeningen en werkvormen om in teamverband op een eenvoudige en praktische manier te werken rond het thema welzijn. Er werden ook collega's opgeleid tot 'welzijnsantennes' die een vinger aan de pols houden in hun werkomgeving en kort op de bal spelen bij signalen van veel stress.

ONZE HR-AANPAK BEKROOND

De manier waarop Aquafin omgaat met zijn medewerkers, hen activeert om hun job in eigen handen te nemen, zich te ontwikkelen, beter samen te werken in teamverband én voor al die zaken ook tools aanreikt, was voor HR Gala een goede reden om het bedrijf een jaar lang *HR ambassadeur* te maken.

Later op het jaar haalden we ook het certificaat van *baanbrekende werkgever* binnen voor onze focus op het mensgericht hybride werken.

Financieel verslag

Algemene informatie

HISTORIEK

Aquafin werd in 1990 opgericht door het Vlaamse Gewest met het oog op de realisatie van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Omdat de zuivering van afvalwater in België een bevoegdheid is van de gewesten, is Aquafin in Vlaanderen verantwoordelijk voor de uitbouw, het beheer en de financiering van de gewestelijke rioolwaterzuiveringsinfrastructuur. De oprichting van de vennootschap kadert in de wetgeving van 26 maart 1971 onder het hoofdstuk “Wet op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging”, die in 2018 werd omgevormd tot *Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid*, gecoördineerd op 15 juni 2018.

Naast de opdracht voor Vlaanderen, opereert Aquafin ook als rioolbeheerder voor gemeenten en werkt het bedrijf aan verschillende methodes om restproducten uit afvalwater te valoriseren en is zij steeds op zoek naar innovatieve toepassingen om zowel binnen als buiten het bedrijf aan te bieden. Aquafin hanteert de principes van gescheiden boekhouding om de commerciële activiteiten af te zonderen van de activiteiten opgedragen binnen de gewestelijke (bovengemeentelijke) opdracht.

CONTROLE

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) voert als regulator toezicht uit op de activiteiten die Aquafin uitvoert voor het Vlaamse Gewest. Verder is Aquafin een nv naar privaatsrecht met een autonome Raad van bestuur, audit comité, revisor., etc.

FINANCIERING EN FACTURATIE

Sinds 1 januari 2023 is Aquafin zelf verantwoordelijk voor de keuze van bovengemeentelijke investeringsprojecten die zij agendeert om de opgelegde doelstellingen te halen. Voordat de projecten op bovengemeentelijke budgetten uitgevoerd worden, oordeelt de Vlaamse Milieumaatschappij over het bovengemeentelijk karakter van het project. Na oplevering van de aannemer kan de Vlaamse Milieumaatschappij tot twee kwartalen nadien steekproefsgewijs projecten controleren. Daarna zijn de gemaakte kosten finaal goedgekeurd en heeft Aquafin contractueel recht op de terugbetaling ervan, gespreid over een periode tot maximaal 30 jaar. Anderzijds stelt Aquafin ook, op basis van LCP-analyses (levenscyclusplannen), een asset management programma voor de bestaande installaties op. De komende jaren zal het aandeel aan vervangingsinvesteringen (asset management) toenemen, waardoor het aandeel dat terugbetaald wordt over 15 jaar geleidelijk aan zal stijgen.

De drinkwatermaatschappijen zijn bij decreet verplicht om het drinkwater dat zij leveren, te zuiveren. Zij sloten hiervoor een overeenkomst af met Aquafin, dat de zuiveringstaak van hen overneemt. Aquafin factureert de investeringskosten over de vastgestelde looptijd aan de drinkwatermaatschappijen, net als de werkingskosten van het bedrijf. De drinkwaterbedrijven betalen de facturen van Aquafin met enerzijds een toelage uit het Minafonds, dat aangevuld wordt met algemene belastingsinkomsten. Anderzijds rekenen ze het overige deel, momenteel zo'n 70% van de totale factuur, door aan de consument volgens het principe “de vervuiler betaalt”.

Het budget voor werkingskosten, exclusief financieringskosten, wordt binnen de beheersovereenkomst gerelateerd aan onder andere de verwerkte vuilvracht, het beheerde patrimonium, de behandelde debieten en de investeringsbudgetten. Dit wordt aangevuld met een aantal vaste enveloppes. Het berekende budget is een totaal werkingsbudget voor Aquafin volgens de zogenaamde formule van het prestatiebudget. Daardoor heeft Aquafin de vrijheid om eigen accenten te leggen en het beschikbare prestatiebudget volgens die accenten intern toe te wijzen. Op een aantal enveloppes uit het prestatiebudget wordt een cumulatieve jaarlijkse efficiëntiewinst toegepast.

In de facturatiestroom tussen Aquafin en de drinkwatermaatschappijen is het Vlaamse Gewest co-debiteur. De gefactureerde omzet wordt gespreid over de verschillende Vlaamse drinkwatermaatschappijen, op basis van een verdeelsleutel die jaarlijks wordt opgemaakt door Aquaflanders en die goedgekeurd wordt door de Vlaamse Milieumaatschappij. Omdat Aquafin de uitgaven voor de investeringen gespreid krijgt terugbetaald, moet het bedrijf hiervoor financiering ophalen. Langetermijnfinanciering voor een project is pas mogelijk nadat het intern werd opgeleverd en in de facturatiestroom richting de drinkwatermaatschappijen zit. Deze investeringen op lange termijn houden dus voor de financiers geen bouwrisico in. De financiering op korte termijn tijdens de uitvoering van een project overbrugt Aquafin met eigen middelen, commercial paper, kredietlijnen en general corporate purpose financiering.

BEHEERSOVEREENKOMST EN AFFECTATIEOVEREENKOMST

De opdrachten van Aquafin zijn vastgelegd in een beheersovereenkomst afgesloten tussen het bedrijf en het Vlaamse Gewest. Het is een overeenkomst met een rollend karakter van 20 jaar die bepaalt dat Aquafin naast de uitbouw, het beheer en de exploitatie van de zuiveringsinfrastructuur ook verantwoordelijk is voor de financiering ervan. De laatste aanpassing aan de overeenkomst dateert van 1 januari 2023.

Tussen het Vlaamse Gewest, Aquafin, de Europese Investeringsbank en Belfius Bank geldt een affectatieovereenkomst, waarbij Belfius Bank optreedt als agent. De overeenkomst bepaalt dat, als Aquafin in financiële moeilijkheden verkeert, de drinkwatermaatschappijen niet langer aan Aquafin moeten betalen voor de zuivering van het door hen geleverde drinkwater maar aan Belfius Bank. Als agent van de affectatieovereenkomst stort Belfius Bank de bedragen nadien door naar de financiers op de (tussentijdse) vervaldag van de financieringsovereenkomsten. Volgens de affectatieovereenkomst moet het uitstaande tegoed dat Aquafin heeft op de drinkwatermaatschappijen altijd groter zijn dan de schuld onder de affectatieovereenkomst, dat is de affectatieratio. De commissaris controleert deze ratio na elke financieringsopname onder de overeenkomst en attesteert dit aan Belfius Bank. Deze bank communiceert de affectatieratio op haar beurt aan de financiers. Voor hen is het ook belangrijk om weten dat wijzigingen aan de beheersovereenkomst die een financiële impact hebben, volgens de affectatieovereenkomst eerst ter goedkeuring aan hen moeten worden voorgelegd.

Om toe te treden tot de affectatieovereenkomst, ondertekent de financier samen met Aquafin en Belfius Bank een agentschapsovereenkomst.

Verslag van de raad van bestuur

BALANS EN RESULTATENREKENING

BALANS IN DUIZEND EURO

ACTIVA	Codes	31-12-2022	31-12-2021
VASTE ACTIVA	20/28	3.515.038	3.434.319
Materiële vaste activa	22/27	3.511.496	3.430.752
Terreinen en gebouwen	22	257.680	237.645
Installaties, machines en uitrusting	23	2.879.657	2.860.090
Meubilair en rollend materieel	24	1.947	859
Overige materiële vaste activa	26	0	22
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	372.212	332.135
Financiële vaste activa	28	3.542	3.567
Verbonden ondernemingen	280/1	3.443	3.482
Deelnemingen	280	3.443	3.482
Andere financiële vaste activa	284/8	99	85
Aandelen	284	81	81
Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	17	3
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	348.379	281.764
Vorraden en bestellingen in uitvoering	3	195.644	167.356
Bestellingen in uitvoering	37	195.644	167.356
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	97.945	50.656
Handelsvorderingen	40	94.208	42.093
Overige vorderingen	41	3.737	8.563
Geldbeleggingen	50/53	1	1
Overige beleggingen	51/53	1	1
Liquide middelen	54/58	9.553	14.514
Overlopende rekeningen	490/1	45.236	49.237
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	3.863.417	3.716.083

BALANS IN DUIZEND EURO

PASSIVA

	Codes	31-12-2022	31-12-2021
EIGEN VERMOGEN	10/15	1.125.166	1.137.553
Kapitaal	10	298.400	298.400
Geplaatst kapitaal	100	298.400	298.400
Herwaarderingsmeerwaarde	12	1.780	1.780
Reserves	13	29.599	29.347
Wettelijke reserve	130	16.100	15.847
Beschikbare reserve	133	13.500	13.500
Overgedragen winst	14	4.674	4.079
Kapitaalsubsidies	15	790.714	803.948
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16	7.196	5.906
Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	7.196	5.906
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	126	272
Overige risico's en kosten	163/5	7.070	5.635
SCHULDEN	17/49	2.731.055	2.572.623
Schulden op meer dan één jaar	17	2.092.431	2.047.997
Financiële schulden	170/4	2.092.167	2.047.736
Kredietinstellingen	173	2.092.167	2.047.736
Overige schulden	178/9	263	261
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	599.645	502.908
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	143.828	159.968
Financiële schulden	43	118.568	85.815
Kredietinstellingen	430/8	118.568	85.815
Handelsschulden	44	119.838	73.866
Leveranciers	440/4	119.838	73.866
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	188.562	162.608
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	24.642	16.144
Belastingen	450/3	11.066	5.112
Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	13.576	11.032
Overige schulden	47/48	4.207	4.507
Overlopende rekeningen	492/3	38.979	21.718
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	3.863.417	3.716.083

RESULTATENREKENING IN DUIZEND EURO

	Codes	31-12-2022	31-12-2021
Bedrijfsopbrengsten	70/74	666.585	583.273
Omzet	70	630.918	594.814
Toename (afname) in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering	71	28.287	-17.955
Andere bedrijfsopbrengsten	74	7.379	6.414
Bedrijfskosten	60/64	597.338	512.764
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	161.579	115.727
Aankopen	600/8	161.579	115.727
Diensten en diverse goederen	61	133.000	104.331
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	97.810	89.963
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	197.385	193.708
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/4	-380	107
Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	635/7	1.290	233
Andere bedrijfskosten	640/8	6.654	8.695
Bedrijfswinst	9901	69.247	70.509
Financiële opbrengsten	75	17.036	36.638
Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	33
Opbrengsten uit vlottende activa	751	17.021	36.602
Andere financiële opbrengsten	752/9	14	3
Financiële kosten	65	78.192	96.987
Kosten van schulden	650	59.126	58.891
Andere financiële kosten	652/9	19.065	38.095
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening, voor belasting	9902	8.091	10.160
Uitzonderlijke opbrengsten	76	0	112
Niet-recurrente financiële opbrengsten	76	0	112
Uitzonderlijke kosten	76	39	0
Niet-recurrente financiële kosten	76	39	0
Winst van het boekjaar voor belasting	9903	8.052	10.272
Belastingen op het resultaat	67/77	2.998	3.617
Belastingen	670/3	2.998	3.617
Winst van het boekjaar	9904	5.054	6.655
TE BESTEMMEN WINST VAN HET BOEKJAAR	9905	5.054	6.655

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Aquafin NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2022. De Jaarrekening kan teruggevonden worden via de balanscentrale van de Nationale Bank van België.

EY Bedrijfsrevisoren
EY Réviseurs d'Entreprises
Borsbeeksebrug 26
B - 2600 Antwerpen (Berchem)

Tel: +32 (0) 3 270 12 00
ey.com

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Aquafin NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2022

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van Aquafin NV (de "Vennootschap"), brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de balans op 31 december 2022, de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op 31 december 2022 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de "Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden als commissaris benoemd door de algemene vergadering op 21 april 2020, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die zal beraadslagen over de Jaarrekening afgesloten op 31 december 2022. We hebben de wettelijke controle van de Jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende 32 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Jaarrekening van Aquafin NV, die de balans op 31 december 2022 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een balanstotaal van € 3.863.417.169 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 5.054.305.

Naar ons oordeel geeft de Jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2022, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing ("ISA's") die van toepassing zijn in België. Wij hebben bovendien de door International Auditing and Assurance Standards Board ("IAASB") goedgekeurde ISA's toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitingsdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven

in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verslag van de commissaris van 1 april 2023 over de Jaarrekening van Aquafin NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2022 (vervolg)

In het kader van de opstelling van de Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de Jaarrekening in België na. De wettelijke controle biedt geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake of door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle.

We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen.

Verslag van de commissaris van 1 april 2023 over de Jaarrekening van Aquafin NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2022 (vervolg)

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap niet langer gehandhaafd kan worden;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Jaarrekening, en of deze Jaarrekening de onderliggende

transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien) bij de in België van toepassing zijnde ISA's, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Jaarrekening, alsook de naleving van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de statuten te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Jaarrekening

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Jaarrekening overeen met de Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikels 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, anderzijds.

In de context van onze controle van de Jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld

is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Vermeldingen betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen overeenkomstig artikel 3:12, § 1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud, de door de wet vereiste inlichtingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties op basis van de informatie waarover wij beschikken in ons controledossier.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de Jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.

- ▶ Wij hebben geen kennis van verrichtingen of beslissingen die in overtreding met de statuten of Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen en die in ons verslag zouden moeten vermeld worden.

Antwerpen, 1 april 2023

EY Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Christoph Oris *
Partner

* Handelend in naam van een BV

23C00069

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Er zijn geen substantiële risico's en onzekerheden met betrekking tot het boekjaar.

Belangrijkste gebeurtenissen tijdens het boekjaar

MOODY'S BEVESTIGT KREDIETWAARDIGHEID

In zijn jaarlijkse screening bevestigde ratingbureau Moody's in oktober 2022 de langetermijnrating van Aquafin Aa3 – stable outlook. Ook de kortetermijnrating blijft behouden op P-1. De kredietwaardigheid van Aquafin volgt maximaal de rating van het Vlaamse Gewest gezien de sterke verbondenheid.

REVOLVING CREDIT FACILITY VERNIEUWD

In november 2022 kon Aquafin zijn Revolving Credit Facility vernieuwen met een consortium van banken. Aquafin slaagde erin om zowel de prijs van de terbeschikkingstelling (commitment fee) te verlagen als het beschikbare kredietbedrag te verhogen. Aquafin beschikt nu over een gesyndiceerde kredietlijn van 235 miljoen euro in plaats van de vroegere 100 miljoen euro. Deze transactie kadert in een algemene herziening van de kredietlijnen dat verder uitgerold zal worden in 2023.

INVESTEERDERS KEUREN AANGEPASTE AFFECTATIEOVEREENKOMST GOED

Parallel aan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Aquafin werd ook de affectatieovereenkomst gewijzigd. Hier werd het goedkeuringsmechanisme voor de validatie van een wijziging aan de samenwerkingsovereenkomst versoepeld van volledige unanimitéit voor alle bepalingen naar een meerderheidsprincipe voor de meeste bepalingen en slechts volledige unanimitéit voor een limitatief aantal bepalingen die cruciaal zijn voor de financiers. Dankzij een goede voorbereiding en uitgebreide dialoog kon Aquafin het vertrouwen van zijn financiers behouden en keurden zij deze wijziging unaniem goed.

DBFMO-OPDRACHT SLIBMONOVERWERKER TOEGEWENZEN

Aquafin plant op de site van Arcelor Mittal in Gent de bouw van een slibmonoverwerker die een maximale recuperatie van energie en grondstoffen uit de biomassa mogelijk maakt. In 2022 gunde Aquafin de opdracht voor het ontwerp, de bouw, financiering en het onderhoud van de installatie tot 2046 aan het consortium BESIX/Indaver. De monoverwerker moet operationeel zijn tegen 2026 en zal vanaf dan de eindbehandeling doen van 2/3de van het slib afkomstig uit de zuivering van het Vlaamse huishoudelijke afvalwater, terwijl Arcelor Mittal de volledige stoomproductie afneemt voor gebruik in zijn productieproces. Het project past in de ambitie van Aquafin om tegen 2030 geen gebruik meer te maken van fossiele brandstoffen en de evolutie naar een klimaatneutrale bedrijfsvoering.

Controle van de vennootschap

In 2020 werd het mandaat van de commissaris door de algemene vergadering – op voordracht van de raad van bestuur – toegewezen aan EY voor een periode van 3 jaar, meer specifiek voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022.

De vergoeding van de commissaris voor de statutaire controle over de jaarrekening van de vennootschap bedraagt 47.000 euro (exclusief btw, exclusief gebruikelijke kosten) en wordt jaarlijks geïndexeerd.

In het kader van de controle op de EMIR rapportering – opgedragen door de FSMA – werd in 2022 aan de commissaris in zijn hoedanigheid van statutaire auditor een opdracht toevertrouwd. Voor deze prestaties werd een vergoeding van 5.000 euro (exclusief btw) betaald.

Ook de attestering van de financiële convenanten in de kredietdocumentatie werd aan EY toevertrouwd, dit tegen een vergoeding van 1.000 euro (exclusief btw).

Daarnaast werden een aantal bijzondere opdrachten toegekend aan de commissaris of personen met wie hij beroepshalve samenwerkt. De totale vergoeding hiervoor bedraagt 102.500 euro (exclusief BTW).

Aandeelhoudersstructuur en kruisparticipaties

De Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) bezit alle aandelen van Aquafin. Er bestaan geen kruisparticipaties.

Bijkantoren

Er zijn geen bijkantoren.

Commentaar bij de balans

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De cumulatieve investeringen per categorie worden hieronder aan boekwaarde weergegeven:

IN DUIZEND EURO		
MATERIËLE VASTE ACTIVA	2022	2021
Bovengemeentelijke infrastructuur	3.495.332	3.412.131
Waterzuiveringsinfrastructuur	2.809.272	2.770.721
Nog niet opgeleverde projecten, inclusief terreinen	388.081	340.965
Aankopen VMM activa	240.530	255.705
Investeringen hoofdkantoor en operations	30.647	18.392
Hydronautstudies	26.397	26.348
Asset Management Vlaanderen	405	0
Gemeentelijke infrastructuur	16.164	18.621
	3.511.496	3.430.752

Zoals bepaald in de beheersovereenkomst verzamelt Aquafin in Vlaanderen het huishoudelijke afvalwater in hoofdriolen die naar zuiveringsinstallaties leiden, waar het gezuiverd wordt. Daarvoor bouwt Aquafin eerst de noodzakelijke **bovengemeentelijke infrastructuur** uit: collectoren voor afvalwater, pompstations en rioolwaterzuiveringsinstallaties. Daarnaast voert Aquafin de projecten uit die het Vlaamse Gewest opdraagt in het kader van het Lokaal Pact met de gemeenten. Deze Lokaal Pact projecten volgen dezelfde procedures als de bovengemeentelijke projecten.

De toename van de materiële vaste activa is een gevolg van de netto-aangroei van de investeringen in de waterzuiveringsinfrastructuur, uitgevoerd in opdracht van het Vlaamse Gewest. Onder *waterzuiveringsinfrastructuur* vallen de hierboven genoemde collectoren voor afvalwater, pompstations en rioolwaterzuiveringsinstallaties. Het gaat om alle reeds opgeleverde investeringsprojecten vanaf de eerste oplevering in 1992 tot het einde van het afgesloten boekjaar. In 2022 werden er voor 208,2 miljoen euro nieuwe projecten opgeleverd. Er werd dit jaar ook voor 171,6 miljoen euro aan afschrijvingen geboekt en voor 2 miljoen euro in terreinen geïnvesteerd.

In 1994 kreeg Aquafin, in het kader van de beheersovereenkomst, het gebruiksrecht over de installaties die waren gebouwd in de periode die de oprichting van Aquafin voorafging en eigendom waren van de Vlaamse Milieumaatschappij. In de daaropvolgende jaren werden deze installaties niet enkel geëxploiteerd door Aquafin, maar ook uitgebreid en gerenoveerd. Aangezien het beheer van eenzelfde patrimonium door zowel Aquafin als de Vlaamse Milieumaatschappij inefficiënt is, besliste de Vlaamse Regering om de installaties en bijhorende gronden door Aquafin te laten overkopen. Deze aankopen vonden plaats vanaf 2010 en zijn als *aankopen VMM activa* opgenomen onder de materiële vaste activa. In 2022 werd op deze activa voor 15 miljoen euro afgeschreven. Daarnaast werd een gedeelte van het terrein van RWZI Sint-Niklaas en Antwerpen-Zuid verkocht waardoor het vast actief verder daalt met 0,2 miljoen euro.

Hydronautstudies zijn studies die worden uitgevoerd om tot een correct ontwerp te komen van het gerelateerde bovengemeentelijke investeringsproject en worden bijgevolg geactiveerd. Ook voor het beheer van bestaande infrastructuur worden hydronautstudies uitgevoerd. In 2022 werd er enerzijds voor 3,4 miljoen euro geïnvesteerd en anderzijds voor 3,3 miljoen euro afgeschreven.

Investerings hoofdkantoor en operations betreffen investeringen in hardware, software, labo-uitrusting, meubilair, materialen en uitrusting nodig voor de werking van het hoofdkantoor en overkoepelende operationele activiteiten, niet bestemd voor één specifieke installatie. In september 2022 werd de nieuwe Campus in gebruik genomen. Er werd 15,8 miljoen euro geactiveerd en 0,3 miljoen euro afgeschreven met betrekking tot gebouw, inrichting, fietsenstalling en zonnepanelen. De 15,8 miljoen euro bevat tevens een overboeking van 4,3 miljoen euro, welke eind 2021 op activa in aanbouw stond met betrekking tot de Campus.

Daarnaast werd in 2022 2,4 miljoen euro geïnvesteerd in hard- en software, 1,9 miljoen euro in materiaal en uitrusting, 0,4 miljoen euro in meubilair en 0,2 miljoen euro in een nieuwe vrachtwagen op CNG. Er werd voor 1,3 miljoen euro aan meubilair van het oude hoofdkantoor, wat reeds volledig afgeschreven was, buiten gebruik gesteld en uit het vast actief gehaald. Ook de installatiekosten voor geleaseerde gebouwen en historische renovatiewerken aan het oude hoofdkantoor werden gedeactiveerd (1,9 miljoen euro). Zowel de buitengebruikstelling als de deactivatie hebben geen financiële impact aangezien deze volledig zijn afgeschreven. Verder werd voor 0,7 miljoen aan afschrijvingen geboekt.

In het kader van de rol van Asset Manager van Vlaanderen, werd het takenpakket van Aquafin uitgebreid met o.a. de overname van het overstortmeetnet van VMM. Hiervoor werden er in 2022 een aantal overstortmeettoestellen aangekocht ter waarde van 0,4 miljoen euro waarop 16 duizend euro werd afgeschreven.

Onder de *nog niet opgeleverde projecten, inclusief terreinen* zijn alle gemaakte kosten opgenomen voor de bovengemeentelijke projecten in uitvoering.

Het gaat om projecten in ontwerpfase, aanbestede projecten of al gegunde projecten waarvan de gemaakte kosten in hoofdzaak betrekking hebben op de boekhoudkundige klasse 27 – activa in aanbouw en vooruitbetalingen – maar ook gedeeltelijk op de boekhoudkundige klasse 22 – terreinen en gebouwen – wat betreft het gedeelte terreinen. Op de activa in aanbouw wordt niet afgeschreven.

In 2022 was er een toename van 14% tot 372 miljoen euro van de nog niet opgeleverde projecten onder klasse 27. Voor de uitbouwprojecten is er een toename in de aanbestedingen met 10%. Er is ook een structurele stijging van 39% op het budget asset management. Deze stijgingen zijn enerzijds in lijn met de veroudering van het patrimonium en anderzijds het gevolg van prijsstijgingen. In 2022 werd er voor 4 miljoen aan energie-fondsprojecten opgeleverd en werd er voor 3,3 miljoen euro toegevoegd aan activa in aanbouw.

Naast bovengemeentelijke infrastructuur bestaat de activa van Aquafin ook voor een klein deel uit **gemeentelijke infrastructuur**. In het kader van de contracten met de gemeenten kan Aquafin zogenaamde transportdiensten op zich nemen. Onder deze contracten zorgt Aquafin voor de nodige investeringen en biedt het bedrijf de gemeente of intercommunale de mogelijkheid om afvalwater via deze riolen te transporteren gedurende de looptijd van het contract (15 jaar) waarna de activa wordt overgedragen aan de gemeente of intercommunale. De daling in 2022 is het gevolg van 2,5 miljoen euro aan afschrijvingen verwerkt op de gemeentelijke infrastructuur. Er werden geen nieuwe contracten opgestart in 2022.

IN DUIZEND EURO

NOG NIET OPGELEVERDE PROJECTEN	2022	2021
Nog niet opgeleverde projecten onder klasse 27	372.169	327.822
Uitbouwprojecten en overige	311.686	282.677
Asset Management	56.557	40.558
Energiefonds	3.926	4.587
Nog niet opgeleverde projecten onder klasse 22	15.912	13.143
	388.081	340.965

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De **financiële vaste activa** bestaan in hoofdzaak uit de meerderheidsparticipatie van Aquafin in Aquaplus. De waardering in de boeken van Aquafin wordt jaarlijks aangepast aan het eigen vermogen van Aquaplus. In 2022 wijzigde de manier van in resultaatneming van projecten van percentage of completion naar completed contract. Volgens de oude waarderingsmethode had Aquaplus afgesloten met een positief resultaat van 122 duizend euro, maar volgens de nieuwe waarderingsmethode eindigt Aquaplus met een negatief resultaat van 39 duizend euro. Reden hiervoor is dat de historische marge van de nog niet opgeleverde projecten werd teruggenomen en pas in resultaat zal worden genomen op moment van oplevering. Als gevolg werd er in Aquafin een extra minwaarde verwerkt van 39 duizend euro op de deelneming.

Op 1 oktober 2022 heeft Aquafin 4 aandelen overgekocht van Luc Bossyns ter waarde van 26 euro per aandeel. Met de aankoop van deze 4 aandelen is Aquafin nu 100% aandeelhouder van Aquaplus.

De aandelen die Aquafin heeft in Synductis en Riopact worden weergegeven in *Overige deelnemingen*.

In 2022 werd 14 duizend euro waarborg gestort bij de deposito en consignatiekas met betrekking tot Call Groene Stroom. Aquafin ontvangt een subsidie voor de ondersteuning van middelgrote installaties op basis van zonne-energie en kleine en middelgrote windturbines. In ruil moeten Aquafin 7,5% waarborg storten van het toegekende steunbedrag en minstens 2.000 euro.

VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING

Buiten de taken in opdracht van het Vlaamse Gewest (die 85% van onze activiteiten omvatten) toegekend via de beheersovereenkomst, kunnen steden en gemeenten voor rioleringstaken een beroep doen op Aquafin, dat daartoe een specifiek aanbod heeft ontwikkeld. Zij kunnen hiertoe ofwel rechtstreeks een concessieovereenkomst afsluiten met Aquafin, ofwel onrechtstreeks beroep doen op Aquafin via één van de samenwerkingsverbanden die Aquafin heeft afgesloten met water-link of De Watergroep.

De werken die in dit kader gestart maar nog niet voltooid zijn, worden opgenomen onder de rubriek *bestellingen in uitvoering*. In 2022 werden 115 projecten opgeleverd ter waarde van 73,8 miljoen euro.

De toename van de bestellingen in uitvoering is een gevolg van de relatief constante aanvulling van het orderboek en de sterk gestegen aannemingsprijzen onder andere door de oorlog in Oekraïne.

IN DUIZEND EURO

FINANCIËLE VASTE ACTIVA	2022	2021
Deelneming in Aquaplus	3.443	3.482
Overige deelnemingen	82	82
Waarborgen	17	3
	3.542	3.567

IN DUIZEND EURO

VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	2022	2021
Riopact (samenwerking De Watergroep)	70.445	69.157
Rio-link (samenwerking water-link)	69.902	53.720
Rechtstreekse contracten gemeenten	55.297	44.479
	195.644	167.356

VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

Vorderingen op ten hoogste één jaar omvatten *handelsvorderingen* en *overige vorderingen*. Het saldo van *Handelsvorderingen* wordt bepaald door de timing van facturatie aan onze klanten en het moment van betaling door onze klanten. Per einde 2022 stijgen de handelsvorderingen van 42,1 miljoen euro naar 94,2 miljoen euro, een combinatie van een toename met 62,1 miljoen euro op openstaande klanten en daling met 10,8 miljoen aan op te maken facturen. Deze 11 miljoen euro had betrekking op de toen geraamde eindafrekening van 2021 en was voornamelijk het gevolg van de hoge energiekost die aan werkelijke kost afgerekend wordt. Voor 2022 zal Aquafin een creditnota opmaken aan de drinkwatermaatschappijen.

De stijging van 62,1 miljoen euro (inclusief BTW) op klanten is hoofdzakelijk het gevolg van de extra doorfacturatie van werkingskosten met betrekking tot 2022 voor 54,7 miljoen euro en de facturatie van de afrekening van de werkingsuitgaven met betrekking tot 2021 voor 12,6 miljoen euro. Beide doorfacturaties werden in december aan de drinkwatermaatschappijen gefactureerd en bijgevolg nog niet vereffend per 31 december 2022.

In 2022 werd de provisie voor Mogelijk verworpen werkingskosten gereclasseerd van Vorderingen op ten hoogste 1 jaar naar Voorziening voor risico's en kosten (363 duizend euro). Het betreft het beperkt aandeel in kosten waarbij de mogelijkheid bestaat dat deze niet in aanmerking komen voor vergoeding volgens de principes beheersovereenkomst.

Overige vorderingen bestaat uit terug te vorderen BTW, terug te vorderen belastingen en reclassering van de sociale schuld. Deze dalen 8,5 miljoen euro naar 3,7 miljoen euro.

De voornaamste oorzaak hiervoor is een te recupereren BTW van 4,2 miljoen euro in 2021, waar er in 2022 een te betalen BTW is van 5 miljoen euro, als gevolg van de extra verkoopfacturatie in december van werkingskosten en investeringsuitgaven aan de drinkwatermaatschappijen ter waarde van 67,3 miljoen euro inclusief BTW.

GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

Gelet op de lage rente over 2022 werden de liquide middelen hoofdzakelijk aangehouden op de spaarrekening. De hoeveelheid cash werd zo beperkt mogelijk gehouden om negatieve rente op rekening te vermijden.

OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET ACTIEF

De post *aankopen VMM activa met eigen vermogen* omvat de opbouw van de vordering die is ontstaan naar aanleiding van activa die Aquafin sinds 2010 van de Vlaamse Milieumaatschappij heeft overgekocht (meer info hierover bij *Materiële vaste activa – aankopen VMM activa*). Deze aankopen financiert Aquafin gedeeltelijk met vreemd vermogen en gedeeltelijk met eigen vermogen. De aankopen via eigen vermogen worden niet doorgerekend aan de drinkwatermaatschappijen, maar zullen bij een eventueel einde van de beheersovereenkomst, die een rollend karakter van 20 jaar heeft, in één keer worden gefactureerd. De vordering die hierdoor ontstaat, wordt jaarlijks met 1/20ste van de aanschafwaarde van de activa verhoogd en wordt geboekt op het overlopend actief.

IN DUIZEND EURO

OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET ACTIEF	2022	2021
Aankopen VMM activa met eigen vermogen	36.794	33.677
Toe te rekenen intresten rentemanagement	3.586	10.758
Overige over te dragen kosten	1.917	2.250
Gemeentelijke projecten	1.493	1.643
Over te dragen negatieve rentelasten	770	101
Toe te rekenen opbrengsten	676	808
	45.236	49.237

Ter dekking van het renterisico op bepaalde leningen sluit Aquafin rente-indekkingsinstrumenten af, binnen het door de raad van bestuur goedgekeurde beleid. Om een resultaatmeting voor de dekking mogelijk te maken, wordt er per indekingsstrategie een benchmark vastgelegd. Als de rentelasten van de benchmark lager zijn dan de som van de rentelasten van de onderliggende lening en de fixing van de bijhorende indekkingsinstrumenten, wordt dit verschil geboekt als financiële kost. Aangezien de rente zes maanden voor betaaldatum vastgelegd wordt en dus ook de afwijking ten opzichte van de benchmark gekend is en aldus geboekt wordt, vindt bij afsluiting een pro rata boeking plaats op de *toe te rekenen intresten rentemanagement*. Daarnaast worden de financiële kosten, die het verschil zijn tussen de rentelasten van de lening en de benchmark en als intrestcorrectie rentemanagement in het resultaat zijn geboekt, ook via deze overlopende rekening geprorateerd.

De *Overige over te dragen kosten* zijn kosten die Aquafin in 2022 heeft ontvangen maar welke geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op 2023. Het gaat hier voornamelijk over onderhoudscontracten, licentiekosten of vooruitbetaalde huur of intresten.

In het kader van de contracten met de gemeenten neemt Aquafin transportdiensten (cfr. Materiële vaste activa – gemeentelijke activiteiten) op zich, waarbij op vraag van de gemeenten een systeem van betalingsmodaliteiten kan uitgewerkt worden. De post *gemeentelijke projecten* weerspiegelt het positieve verschil tussen de afschrijvingen op de gemeentelijke projecten en het aflossingsdeel van de onderliggende leningen dat gefactureerd wordt aan de gemeenten. Op deze manier worden tussentijds kosten en opbrengsten in evenwicht gehouden.

De *over te dragen negatieve rentelasten* zijn gerelateerd aan de rente die betrekking heeft op de uitgaves van commercial paper. Door de goede rating van Aquafin en de negatieve korttermijnrente, worden deze uitgaves geplaatst aan negatieve rentevoeten. Omdat het nog steeds om schuld met daarbij horende financieringskost en geen belegging met daarbij horende financieringsopbrengst gaat, worden deze rentelasten in mindering gebracht van de financieringskosten.

De *toe te rekenen opbrengsten* omvat de toekenning van het resultaat over 2022 dat voortkomt uit een samenwerkingsverband voor gemeentelijke rioleringsactiviteiten tussen Aquafin en De Watergroep genaamd Riopact. Hierbij geven beide partijen 50% van hun resultaat af aan elkaar. Aquafin ronde het boekjaar af met een winst van 1,3 miljoen euro en De Watergroep behaalde een resultaat van 52 duizend euro. De verdeling van de winst wordt verwerkt als een op te maken creditnota van 1,3 miljoen euro en een te ontvangen vergoeding van 676 duizend euro.

EIGEN VERMOGEN

Het *kapitaal* van Aquafin bedraagt momenteel 298 miljoen euro. Het kapitaal bestaat uit 1.001.613 aandelen die niet-beursgenoteerd zijn en is volledig volgestort.

Als gevolg van een nieuwe schatting van de gronden Dijkstraat en Ingberthoeweg werd er in 2021 een *herwaarderingsmeerwaarde* van 1,8 miljoen euro geboekt.

De reserves bestaan uit de wettelijke reserve en de beschikbare reserve.

De wettelijke reserve wordt jaarlijks aangevuld totdat die gelijk is aan 10% van het kapitaal. Volgens artikel 7:211 WvV wordt jaarlijks 5% van de winst na belasting gereserveerd.

Indien de algemene vergadering de voorgestelde winstverdeling voor boekjaar 2022 aanvaardt, wordt de wettelijke reserve met 253 duizend euro verhoogd tot 16.100 duizend euro en het resterende resultaat van 595 duizend euro toegevoegd aan overgedragen winst.

KAPITAALSUBSIDIES

In 1992 ontving Aquafin een advies van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen waarbij de toelating werd verleend om de post kapitaalsubsidies afwijkend van de gangbare interpretatie in te vullen. Deze rubriek weerspiegelt de impact van het verschil tussen terugbetalings- en afschrijvingstermijn van de opgeleverde bovengemeentelijke projecten. Het terugbetalingsritme van deze projecten loopt immers niet volledig gelijk met het afschrijvingsritme, waardoor een mismatch ontstaat tussen kosten en gerelateerde opbrengsten.

De door Aquafin verworven terreinen worden niet afgeschreven en onmiddellijk terugbetaald.

We merken dat alle posten stijgen met uitzondering van bouwkunde. Bouwkunde werd tot 2008 over 15 jaar gefactureerd en op 33 jaar afgeschreven. Vanaf 2009 wordt de categorie bouwkunde gefactureerd over 30 jaar en is de terugbetalingsstermijn van de nog openstaande bedragen aangepast, wat maakt dat jaarlijks facturatiebedrag gehalveerd werd. Naarmate de tijd vordert zullen dus steeds meer projecten volledig gefactureerd zijn en wordt er enkel nog afgeschreven waardoor het bedrag verkleint.

Het verschil tussen terugbetalings- en afschrijvingstermijn is als volgt samengesteld:

IN DUIZEND EURO

VERSCHIL TUSSEN TERUGBETALINGS- EN AFSCHRIJVINGSTERMIJN	2022	2021
Bouwkunde	576.133	599.723
Gronden	101.083	99.337
VMM-activa	53.532	48.571
Elektromechanica	33.178	32.739
Overige	15.922	12.948
Erfdienstbaarheden	10.866	10.630
	790.714	803.948

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

De belangrijkste mutaties in de voorzieningen voor risico's en kosten kunnen teruggebracht worden naar die voor personeelsgerelateerde kosten, slibbuffers en mogelijk verworpen werkingskosten.

In 2022 werden de verworpen werkingskosten gereclasseerd van Vorderingen op ten hoogste 1 jaar naar Voorzieningen voor risico's en kosten.

De provisie voor *bovengemeentelijke projectkosten* (4.725 duizend euro) heeft enerzijds betrekking op risico's tijdens uitvoering en projecten die omwille van een vertraagde/uitgestelde uitvoering van gemeentelijke projecten niet kunnen opgeleverd worden omdat deze nog onvoldoende renderen (4.082 duizend euro). Anderzijds worden provisies aangelegd gerelateerd aan de inhouding van projectkosten die na oplevering nog worden geregistreerd, de zogenaamde nagekomen kosten (643 duizend euro).

Mogelijk verworpen werkingskosten zijn werkingskosten waarbij de mogelijkheid bestaat dat deze niet vergoed zullen worden volgens de beheersovereenkomst.

IN DUIZEND EURO

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	2022	2021
Bovengemeentelijke projectkosten	4.725	4.725
Mogelijk verworpen werkingskosten 2017-2022	995	0
Overige	831	567
Juridische geschillen	286	232
Slibbuffers	233	110
Brugpensioenen	126	272
Verzekeringsdossiers	0	0
	7.196	5.906

In 2022 werd 363 duizend euro bestaande provisie gerelateerd over boekjaren 2017 tot 2019 gereclasseerd van Vorderingen op ten hoogste 1 jaar naar Voorziening voor risico's en kosten en werd een bijkomende provisie aangelegd van 632 duizend euro. Hiervan heeft 532 duizend euro betrekking op de vergoeding voor transport- en verwerkingskosten als gevolg van het stilleggen van de droger van Leuven en het overschakelen van gas naar mazout in Houthalen binnen het gasafschakelplan geïnitieerd door Vlaanderen.

Voor *juridische geschillen* wordt een provisie aangelegd, ter waarde van een redelijke inschatting van de claim, wanneer de kans waarschijnlijk is dat Aquafin het geschil verliest. Per 31 december 2022 bedraagt de provisie voor juridische geschillen 286 duizend euro voor 66 geschillen. In 2022 registreerden we 15 nieuwe zaken en konden 30 dossiers afgesloten worden.

In uitvoering van de adviezen van de boekhoudkundige normen wordt elk jaar een provisie aangelegd voor de verwerkingskost van het slib dat zich in de buffers bevindt. Dit zijn de voorzieningen voor *slibbuffers*.

Voorziening voor *brugpensioenen* is gedaald met 146 duizend euro. Dit enerzijds doordat er minder werknemers in aanmerking komen voor dit stelsel ten gevolge van de strengere regelgeving van de overheid, anderzijds verkleint elk jaar de kloof tussen SWT en effectief pensioen voor de mensen die nog wel in aanmerking komen.

SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR, INCLUSIEF HET GEDEELTE DAT BINNEN HET JAAR VERVALT

Ter financiering van onze bovengemeentelijke investeringsuitgaven die de drinkwatermaatschappijen gespreid terugbetalen, werd in 2022 bijkomend 190 miljoen euro opgenomen onder affectatie. De affectatieratio die hieruit voortvloeit, waarbij de resterende aanspraken op de drinkwatermaatschappijen worden afgezet tegenover de bankschulden onder affectatie, bedraagt op het einde van huidig boekjaar 1,19 (deze dient steeds groter dan 1 te zijn).

Voor de dagelijkse bedrijfswerking doet Aquafin enerzijds beroep op financiering met een middellange looptijd om renteschommelingen te beperken en anderzijds op korte termijnkredieten en commercial paper om in te kunnen spelen op fluctuaties in de werken in uitvoering van investeringsprojecten. Het bedrag van deze bankschulden voor general purpose daalde als gevolg van de aflossing van 3 bullektredieten ten belope van in totaal 45 miljoen euro en een kleinere aflossing van 487 duizend euro zoals voorzien in het aflossingsschema.

Op vraag van de gemeenten kan in het kader van onze gemeentelijke activiteiten een systeem van betalingsmodaliteiten worden uitgewerkt. In 2022 werd in dit kader geen nieuwe lange termijn-financiering aangegaan. De afbouw is het gevolg van aflossingen.

IN DUIZEND EURO

SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR	2021	nieuwe leningen	aflossingen	2022
Bankschulden - onder affectatie	1.787.423	190.000	-113.583	1.863.840
Bankschulden - general purpose	399.967	0	-45.487	354.480
Commercial paper op lange termijn	70.000	0	-10.000	60.000
Overige kredieten	329.967	0	-35.487	294.480
Bankschulden - gemeentelijke activiteiten	20.314	0	-2.638	17.676
	2.207.704	190.000	-161.708	2.235.996

IN DUIZEND EURO

FINANCIËLE SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	2022	2021
Commercial paper	110.000	69.000
Fixings rentemanagement	4.863	14.810
Kredietlijnen	3.705	2.005
	118.568	85.815

FINANCIËLE SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

De financiering op korte termijn wordt in hoofdzaak aangewend om de werken in uitvoering vóór oplevering te financieren. Binnen het commercial paper programma ter waarde van 500 miljoen euro, waarvan 440 miljoen euro beschikbaar voor korte termijn financiering, stond er per 31 december 2022 110 miljoen euro van dit schuld papier open. Het uitstaand saldo hangt af van verschillende factoren en betreft slechts een momentopname. De stijging kan evenwel in grote mate worden toegewezen aan de terugbetaling van een schijf van 25 miljoen euro van een bilaterale lening van 100 miljoen euro afgesloten eind 2021

In het kader van het rentemanagement gebeuren fixings altijd 6 maanden voor betaaldatum. Gedurende deze periode wordt het saldo van de schulden en vorderingen die het gevolg zijn van deze fixings opgenomen als een financiële schuld op korte termijn. De daling is te danken aan de kortetermijnrente die in de loop van 2022 terug positief werd. Aquafin is in swapcontracten de ontvangende partij van deze vlottende rentevoet en de betaler van de langetermijnrente. In een periode van negatieve rentevoeten moest Aquafin omwille van bepaalde modaliteiten ook het negatieve vlottende been betalen.

Binnen de bestaande kredietlijnen ten bedrage van 485 miljoen euro – inclusief de gesyndiceerde lening – liep er per 31 december 2022 een straight loan ter financiering van gemeentelijke werken in uitvoering ten belope van 3,7 miljoen euro.

HANDELSSCHULDEN

Te ontvangen facturen omvat ramingen voor reeds geleverde goederen en diensten, waarvoor de factuur nog niet is ontvangen of verwerkt. Het verschil van 9,7 miljoen euro tussen beide boekjaren wordt voornamelijk verklaard doordat de provisie voor ontvangen vorderingsstaten, waar nog geen factuur tegenover stond, met 3,7 miljoen is gestegen en de provisie voor elektriciteit & gas en verzekeringen met respectievelijk 1,5 miljoen en 1 miljoen is gestegen ten gevolge van de gestegen energieprijzen. Daarnaast zijn er nog een aantal andere provisies voor IT, telecom, communicatie, veiligheidsmateriaal en HR.

Er is geen significante wijziging in de *leveranciersschulden* ten opzichte van vorig jaar.

IN DUIZEND EURO

HANDESSCHULDEN	2022	2021
Te ontvangen facturen	39.799	30.068
Leveranciersschulden	39.342	38.700
Op te maken creditnota's drinkwatermaatschappijen huidig boekjaar	37.771	2.692
Overige	2.926	2.406
	119.838	73.866

IN DUIZEND EURO

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN	2022	2021
Gewestelijke, provinciale en gemeentelijke belastingen en taksen.	6.005	5.112
Verschuldigde BTW	5.061	0
Bezoldigingen en sociale lasten	13.576	11.032
	24.642	16.144

De post *op te maken creditnota's drinkwatermaatschappijen* reflecteert het verschil tussen de budgetramingen werkingskosten – ramingen waarop de voorschotfacturen aan de drinkwatermaatschappijen zijn gebaseerd – en de eindfactuur van Aquafin, op basis van de effectief geleverde prestaties en afrekening van het vergoedingsmodel voor werkingskosten. In 2022 resulteerde de eindafrekening van het vergoedingsmodel 2021 nog in een factuur van 11 miljoen euro (zie Handelsvorderingen). Het saldo bestond uit een maximale toegestane reserve die Aquafin opgebouwd had om herstructureringen door te voeren in het rentemanagement programma.

De post *overige* bevat enerzijds een herindeling tussen actief en passief van klanten met een tegoed saldo en leveranciers met een saldo verschuldigd aan Aquafin (1,5 miljoen euro). Anderzijds bevat dit een provisie voor op te stellen creditnota's aan onder andere het Vlaamse Gewest en De Watergroep in het kader van de resultaatsverrekening binnen Riopact (samen 1,4 miljoen euro). Hierbij geven beide partijen 50% van hun resultaat af aan elkaar. Aquafin ronde het boekjaar af met een winst van 1,3 miljoen euro en De Watergroep behaalde een resultaat van 52 duizend euro. De verdeling van de winst wordt verwerkt als een op te maken creditnota van 1,3 miljoen euro en een te ontvangen vergoeding van 676 duizend euro (zie ook Toe te rekenen opbrengsten).

ONTVANGEN VOORUITBETALINGEN OP BESTELLINGEN

De prestaties die Aquafin levert en factureert aan de gemeentelijke klanten en die nog niet voltooid zijn, worden opgenomen onder de rubriek *ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen* en evolueren in dezelfde zin als de *bestellingen in uitvoering*.

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

De uitstaande verplichtingen met betrekking tot belastingen betreffen de verschuldigde vennootschapsbelasting, verschuldigde BTW, gewestelijke, provinciale en gemeentelijke belastingen en taksen.

De positie *Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten* stijgt van 16,1 miljoen euro naar 24,6 miljoen euro. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de verschuldigde BTW: in 2022 is er een te betalen BTW-saldo van 5,1 miljoen euro als gevolg van de extra facturatie, in december, van werkingskosten en investeringsuitgaven aan de drinkwatermaatschappijen ter waarde van 67,3 miljoen euro inclusief BTW. In 2021 was er nog een te recupereren BTW van 4,2 miljoen euro.

In het kader van de uitbetaling van vakantiegeld in 2023, verworven op basis van prestaties uit 2022, werd er een extra provisie aangelegd als gevolg van de hoge loonindex en groei in 2023. Het vakantiegeld wordt immers opgebouwd in 2022 en uitbetaald in 2023. Hierdoor stijgt de provisie vakantiegeld met 2,2 miljoen euro ten opzichte van 2021.

De stijging op provisie groepsverzekering in lijn met de groei van het personeelsbestand.

OVERIGE SCHULDEN

Hieronder worden de te betalen dividenden opgenomen. Indien de algemene vergadering de voorgestelde winstverdeling goedkeurt, zal op 18 april 2023 een bruto dividend uitbetaald worden van 4.207 duizend euro aan PMV.

OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET PASSIEF

Overige toe te rekenen kosten bevatten 26,9 miljoen euro over te dragen opbrengsten. Sinds 2021 omvat deze post ook reeds ontvangen maar nog niet aangewende budgetten van Vlaanderen voor de uitrol van het digitaliseringsprogramma Digital 4Us en voor de uitwerking van de rol Asset Manager van Vlaanderen.

In 2022 zijn deze gecumuleerd naar respectievelijk 23,2 miljoen euro en 2,8 miljoen euro. Deze opbrengsten worden in omzet genomen a rato van de gerelateerde kosten. De overige elementen worden in de onderste tabel weergegeven.

Verder bevat de post *overige toe te rekenen kosten* een aantal bank gerelateerde kosten zoals te betalen commitment fee en te ontvangen negatieve rente CP, samen goed voor 28 duizend euro. De toe te rekenen rente op leningen bevat de rente op financiering op zowel korte als lange termijn die bij afsluiting pro rata toegerekend worden aan het betreffende boekjaar. Deze zijn sterk toegenomen door een stijging van de rentevoeten.

Daarnaast worden ook de transacties met betrekking tot dekking van renterisico's voor de toekomstige periode via de overlopende rekeningen geboekt. Ter dekking van het renterisico op bepaalde leningen sluit Aquafin namelijk rente-indekkingsinstrumenten af. Om een resultaatmeting voor de dekking mogelijk te maken, wordt er per indekkingsstrategie een benchmark vastgelegd. Indien de rentelasten van de benchmark hoger zijn dan de som van de rentelasten van de onderliggende lening en de fixing van de bijhorende indekkingsinstrumenten, wordt dit verschil geboekt op een opbrengstenrekening.

IN DUIZEND EURO

OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET PASSIEF	2022	2021
Overige toe te rekenen kosten	26.942	13.976
Toe te rekenen rente op leningen	11.261	6.663
Toe te rekenen rente rentemanagement	776	1.079
	38.979	21.718

IN DUIZEND EURO

	2022	2021
Over te dragen opbrengsten		
Digital4Us	23.155	11.949
Asset Management Vlaanderen	2.770	1.523
Gesubsidieerde Onderzoeksprojecten	909	323
IBA's	75	53
Bank gerelateerde kosten	28	69
Overige	5	59
	26.942	13.976

Aangezien de rente 6 maanden voor betaaldatum gefixed wordt en dus de afwijking ten opzichte van de benchmark gekend is en aldus geboekt wordt, vindt bij afsluiting een pro rata boeking plaats via de *toe te rekenen intresten rentemanagement*. Omdat de korte termijnrente niet langer negatief is, is Aquafin terug ontvangende partij van de vlottende benen van de swaps, wat de prestaties t.o.v. de benchmark ten goede komt.

Commentaar bij de resultatenrekening

In de beheersovereenkomst met het Vlaamse Gewest, die de bepalingen bevat over de bovengemeentelijke opdracht van Aquafin, is bepaald dat de vergoeding voor de bovengemeentelijke activiteiten van Aquafin gebeurt op basis van de doorrekening van alle redelijke kosten, verhoogd met een vergoeding voor de aandeelhouder(s) die gebaseerd is op de inbreng in het eigen vermogen. Hieruit volgt dat de kosten en opbrengsten voor deze activiteiten in grote mate een spiegelbeeld zijn van elkaar.

De redelijkheid van de werkingskosten – exclusief financieringskosten en exclusief fluctuaties in energieprijzen – wordt bepaald via een formule, waarbij het budget werkingskosten van Aquafin afhankelijk gesteld wordt van een aantal parameters zoals het patrimonium en de behandelde vuilvracht en specifieke indices, het zogenaamde prestatiebudget.

Het verschil tussen enerzijds het resultaat volgens de formule van het prestatiebudget en anderzijds de werkelijk geboekte kosten voor dit boekjaar, heeft een positief effect van 1,1 miljoen euro op het boekhoudkundig resultaat per 31 december 2022.

OMZET

Aquafin realiseert het grootste deel van de omzet uit de bovengemeentelijke activiteiten die voortvloeien uit de beheersovereenkomst met het Vlaamse Gewest. Binnen deze vergoeding kan een onderscheid worden gemaakt tussen vergoedingen die betrekking hebben op bouwactiviteiten (investeringskosten) en vergoedingen met betrekking tot diensten (werkingskosten) die, in lijn met de steeds toenemende activiteiten, in dezelfde zin mee-evoluëren.

De vergoedingen van de werkingskosten betreffen de facturatie van het budget vastgelegd door de formule van het prestatiebudget. De evolutie in de werkingskosten is het gevolg van de stijging van de outputparameters en indices van het vergoedingsmodel. Dit budget stijgt omwille van een stijging in activiteiten: onder meer het toekomstige opleveringsvolume, de stijging in patrimonium en de verwerkte vuilvracht. Ook de toename van de energieprijzen spelen hier een belangrijke rol.

De gespreide facturatie investeringskosten betreffen de terugbetaling van opgeleverde rioolwaterzuiveringsinfrastructuur. De terugbetalingstermijnen van deze infrastructuur houden rekening met de verwachte levensduur van de onderliggende activa.

De afrekening van de rentelasten betreft de doorfacturatie van de rentelasten, die het gevolg zijn van de prefinancieringsrol van Aquafin.

Daarnaast omvat de omzet de doorrekening van kosten aangerekend voor de sanering van gewest-overschrijdend afvalwater door het Brusselse Gewest, via Hydria.

De vergoeding voor het eigen vermogen – de vergoeding eigen middelen – moet, rekening houdend met het genomen risico, een minimum aanvaardbaar rendement voor de aandeelhouder(s) waarborgen. In 2022 verminderde het Vlaamse Gewest het percentage verwacht rendement op eigen middelen van 3,5% naar 1,95%.

IN DUIZEND EURO

OMZET	2022	2021
Bovengemeentelijke activiteiten	520.613	468.588
Vergoeding voor werkingskosten	266.986	211.720
Gespreide facturatie investeringskosten	173.732	171.936
Afrekening rentelasten	61.156	60.349
Afrekening contract Hydria	9.444	9.670
Vergoeding eigen middelen	9.295	14.913
Gemeentelijke activiteiten	95.762	114.247
Netting facturatie investeringskosten naar afschrijvingen	13.476	10.986
Overige	1.067	993
	630.918	594.814

De diensten die Aquafin aanbiedt aan de steden en gemeenten die niet kaderen binnen de beheersovereenkomst resulteerden voor 2022 in een omzet van bijna 95,8 miljoen euro. In 2021 lag de omzet hoger als gevolg van de optimalisatie van het opleveringsproces.

Als gevolg van een timingverschil tussen de afschrijving en de doorfacturatie van bovengemeentelijke investeringen – zoals toegelicht onder de post *kapitaalsubsidies* – wordt een correctie in het resultaat opgenomen, om zo de afschrijvingen met de gerelateerde omzet in lijn te brengen.

WIJZIGING IN BESTELLINGEN IN UITVOERING

Deze rubriek reflecteert de wijziging in de rubriek *voorraden en bestellingen in uitvoering* op het actief van de balans, huidige periode ten opzichte van vorige periode.

Volgens de waarderingsmethode completed contract wordt een project pas in resultaat genomen wanneer het project volledig afgewerkt is. Deze rubriek reflecteert de aangroei van de aankopen gelinkt aan nog niet opgeleverde commerciële projecten. De toename is een gevolg van de relatief constante aanvulling van het orderboek en de sterk gestegen aannemingsprijzen onder andere door de oorlog in Oekraïne.

ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Andere bedrijfsopbrengsten stijgen met 965 duizend euro ten opzichte van vorig jaar.

Analoog aan vorige jaren werd er in 2022 ontheffing bekomen van de bedrijfsvoorheffing inzake onderzoek en ontwikkelingsactiviteiten over boekjaar 2021. Er werd voor 2,3 miljoen euro gerecupereerd wat in lijn ligt met de recuperatie bekomen in boekjaar 2021.

Daarnaast omvatten andere bedrijfsopbrengsten voornamelijk recuperaties van kosten die niet tot de reguliere omzet kunnen gerekend worden. De voornaamste stijgingen hebben betrekking op activiteiten binnen bouwkundig onderhoud (392 duizend euro), subsidies zonnepanelen (101 duizend euro), bronbemaling (148 duizend euro) en groenestroomcertificaten (130 duizend euro).

HANDELSGOEDEREN, GROND- EN HULPSTOFFEN

De belangrijkste posten binnen deze rubriek worden hieronder weergegeven.

De stijging ten opzichte van 2021 met bijna 40% is voornamelijk het gevolg van de hoge elektriciteits- en gasprijzen in 2022.

IN DUIZEND EURO

VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	Balans		Impact resultaat mutatie
	2022	2021	
Geactiveerde overige kosten	167.005	144.103	22.902
Geactiveerde personeelskosten	28.639	23.253	5.386
	195.644	167.356	28.287

IN DUIZEND EURO

HANDELSGOEDEREN, GROND- EN HULPSTOFFEN	2022	2021
Energiekosten voor operationele activiteiten	85.030	42.249
Kosten voor afvoer van slib, zand en roostergoed	27.909	27.693
Chemicaliën voor waterzuivering en slibverwerking	14.016	10.963
Mechanisch, elektrisch en bouwkundig onderhoud	12.703	12.378
Overige	12.477	12.774
Exploitatie door het Brussels Gewest (Hydria)	9.444	9.670
	161.579	115.727

Ten opzichte van 2021 stijgen de energiekosten met 42,8 miljoen euro wat ongeveer overeenkomst met een verdubbeling, en dit ondanks de daling van het elektriciteitsverbruik op RWZIs op hoogspanning (75% van het totale verbruik) met 6% ten opzichte van 2021.

De hoeveelheid slibproductie is, na een uitzonderlijk jaar met hevig regenval in 2021, terug genormaliseerd en licht gedaald van 101.000 ton droge stof in 2021 naar 94.300 ton droge stof in 2022. De relatieve stijging in de kost per ton droge stof is vooral te wijten aan de hoge prijsstijgingen en tekort aan grondstoffen, en het afschakelen van de drogers in het vierde kwartaal om het gasverbruik terug te schroeven en zo bij te dragen tot de minimale gasbeschikbaarheid voor huishoudens in Vlaanderen. Bovendien was er in de zomerperiode dan weer een dal in de slibproductie, extreem zelfs zodat we 2 drogers hebben moeten stilleggen.

Ook bij Chemicaliën zien we een sterke stijging als gevolg van de extreme prijsstijgingen op de markt.

DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN

De stijging in deze rubriek heeft voor 87% betrekking op de stijging in kosten met betrekking tot gemeentelijke activiteiten zoals studie bureau en aannemingskosten welke ten opzichte van 2021 stijgen met 25 miljoen euro of 40%. Deze stijging is het gevolg van de uitbreiding van de portefeuille in combinatie met prijsstijgingen op de markt.

Hoewel deze stijging zeer hoog is, heeft dit een beperkte impact op het resultaat. Deze kosten worden namelijk geneutraliseerd via de bestellingen in uitvoering naar de balans en worden pas in resultaat genomen na volledige afwerking van het project of de service.

De resterende stijging (+3,6 miljoen euro of 6% stijging) wordt opgetekend binnen de bovengemeentelijke activiteiten en heeft onder meer betrekking op erelonen als gevolg van de juridische ondersteuning in het proces naar een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Vlaanderen en labo- en onderzoekskosten, doordat de opdracht tot staalnames en analyses sinds 2022 wordt uitgevoerd door Aquafin in de plaats van VMM. Daarnaast worden er stijgingen opgemerkt binnen de leasekosten van wagens, en IT ondersteuning.

BEZOLDIGINGEN, SOCIALE LASTEN EN PENSIOENEN

De stijging van de personeelskosten volgt het toenemende personeelsbestand van 1.094 VTE naar 1.110 VTE. Deze stijging ligt in lijn met de groei van de infrastructuur die door Aquafin geëxploiteerd en uitgebouwd wordt, zowel op gemeentelijk als bovengemeentelijk vlak.

Vakantiegeld wordt opgebouwd in 2022 en uitbetaald in 2023. Gezien de hoge loonindex in 2023 werd er een extra provisie vakantiegeld aangelegd van 1,6 miljoen euro. Deze is opgenomen onder *Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen*.

IN DUIZEND EURO

BEZOLDIGINGEN, SOCIALE LASTEN EN PENSIOENEN	2022	2021
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	70.786	64.919
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	18.662	17.468
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	6.303	5.612
Andere personeelskosten	2.059	1.964
	97.810	89.963

IN DUIZEND EURO

**AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN OP OPRICHTINGSKOSTEN,
OP IMMATERIËLE EN MATERIËLE VASTE ACTIVA**

	2022	2021
Installaties, machines & uitrusting	195.787	191.248
Gebouwen	1.025	1.808
Meubilair en rollend materieel	550	585
Overige	23	67
	197.385	193.708

**AFSCHRIJVINGEN EN
WAARDEVERMINDERINGEN OP
OPRICHTINGSKOSTEN, OP IMMATERIËLE
EN MATERIËLE VASTE ACTIVA**

De afschrijvingen kunnen onderverdeeld worden in bovenstaande vier rubrieken.

Gezien de gestage uitbreiding van het patrimonium van Aquafin – de waarde van de activa van Aquafin neemt jaarlijks nog steeds toe – stijgen eveneens de afschrijvingen op Installaties, machines & uitrusting.

De afschrijvingen gebouwen zijn in 2022 daarentegen afgenomen, hoofdzakelijk ingevolge een uitzonderlijk afschrijving in 2021 van het hoofdkantoor in het kader van de renovatie ervan, en dit ter waarde van 0,7 miljoen euro.

**WAARDEVERMINDERINGEN OP VOORRADEN,
BESTELLINGEN IN UITVOERING EN
HANDELSVORDERINGEN – VOORZIENINGEN
VOOR RISICO'S EN KOSTEN**

Onderstaande tabel geeft de aansluiting met de mutaties op de gerelateerde balansrekeningen weer. De belangrijkste mutaties werden hoger bij de balansposten toegelicht.

In 2022 werd de provisie voor vorderingen beheersovereenkomst overgeboekt naar Voorziening voor risico's en kosten (363 duizend euro). Verder werden een aantal balansposities tegengedraaid zonder impact op het resultaat vermits voor de openstaande vorderingen al een volledige provisie werd aangelegd in het verleden.

Voorzieningen voor risico's en kosten werden reeds besproken bij de betreffende balansposities.

IN DUIZEND EURO

**WAARDEVERMINDERINGEN OP VOORRADEN EN BESTELLINGEN
IN UITVOERING EN HANDELSVORDERINGEN**

	Balans		Impact resultaat mutatie
	2022	2021	
Vorderingen beheersovereenkomst	0	374	-374
Vorderingen gemeentelijke activiteiten	2	8	-6
Vorderingen industrie	37	37	0
	39	418	-380

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

	2022	2021	mutatie
Bovengemeentelijke projectkosten	4.725	4.725	0
Mogelijk verworpen werkingskosten	995	0	995
Ontslagvergoeding	831	567	264
Slibbuffers	233	110	123
Juridische geschillen	286	232	53
Brugpensioenen	126	272	-146
Verzekeringsdossiers	0	0	0
	7.196	5.906	1.290

ANDERE BEDRIJFSKOSTEN

Onder deze rubriek vallen de directe belasting en taksen die geheven worden op de installaties van Aquafin. Het betreft voornamelijk onroerende voorheffing en taksen op gewestelijk, provinciaal, gemeentelijk en milieuvlak welke samen 5,0 miljoen euro bedragen.

Daarnaast bevat deze post de terugname van de restsaldi met betrekking tot op te maken facturen voor werkingskosten over boekjaren 2018-2021 (0,8 miljoen euro) en de niet aanvaarde kosten energiefonds voor 2021 en 2022 (0,3 miljoen euro).

In 2021 werd het tekort op het prestatiebudget eveneens opgenomen onder andere bedrijfskosten, wat niet meer van toepassing was in 2022

FINANCIËLE KOSTEN EN OPBRENGSTEN

Onder deze rubriek worden de rentelasten op financiering op korte en lange termijn opgenomen, de kosten en opbrengsten met betrekking tot het actief rentemanagement en de terbeschikkingstellingenvergoeding voor de kredietlijnen die Aquafin aanhoudt.

Zowel de korte als de lange termijnrentevoeten zijn sinds begin 2022 gestegen, maar door een actief beheer van het renterisico kan Aquafin de kost van haar financiering goed onder controle houden. De daling in zowel de opbrengsten als de kosten zijn het gevolg van een lagere hoeveelheid noodzakelijke herstructureringen van indekkingen die bovendien een lagere marktwaarde hadden dan per 2021.

IN DUIZEND EURO

ANDERE BEDRIJFSKOSTEN	2022	2021
Directe belastingen en taksen	5.034	5.122
Restsaldi op te maken facturen werkingskosten 2018-2021	800	0
Overige	551	431
Niet aanvaarde kosten energiefonds	269	286
Tekort op het prestatiebudget	0	2.856
	6.654	8.695

IN DUIZEND EURO

FINANCIËLE KOSTEN EN OPBRENGSTEN	2022	2021
Financiële opbrengsten		
Positief rentemanagement	16.966	36.601
Ter beschikkingstellingenvergoeding	56	1
Overige	14	36
Financiële kosten		
Rentelasten	-59.127	-58.891
Negatief rentemanagement	-16.867	-36.364
Overige	-2.198	-1.732
	-61.156	-60.349

IN DUIZEND EURO

NIET-RECURRENTE FINANCIËLE OPBRENGSTEN EN KOSTEN	2022	2021
Niet-recurrente financiële opbrengsten	0	112
Niet-recurrente financiële kosten	-39	0
	-39	112

NIET-RECURRENTE FINANCIËLE OPBRENGSTEN

Hieronder valt de aanpassing van de geboekte minwaarde op de deelneming in Aquaplus. De waardering in de boeken van Aquafin wordt jaarlijks aangepast aan het eigen vermogen van Aquaplus. In 2022 wijzigde de manier van in resultaatneming van projecten van percentage of completion naar completed contract. Volgens de oude waarderingmethode had Aquaplus afgesloten met een positief resultaat van 122 duizend euro, wat de gezonde financiële toestand van deze dochter weerspiegelt, maar volgens de nieuwe waarderingmethode eindigt Aquaplus met een negatief resultaat van 39 duizend euro. Reden hiervoor is dat de historische marge van de nog niet opgeleverde projecten werd teruggenomen en pas in resultaat zal worden genomen op moment van oplevering. Als gevolg werd er in Aquafin een extra minwaarde verwerkt van 39 duizend euro op de deelneming.

BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

De vennootschapsbelasting op het resultaat bedraagt 3,0 miljoen euro, waarvan 4,1 miljoen euro belasting met betrekking tot boekjaar 2022 en 1,1 miljoen euro regularisatie met betrekking tot boekjaar 2021.

Voorstel aan de algemene vergadering

Rekening houdend met de winst na belastingen bedraagt de te bestemmen winst 5.054.305,39 euro:

- toevoeging aan de wettelijke reserve: 252.715,27 euro
- toevoeging aan de overige reserve: 0 euro
- vergoeding van het kapitaal: 4.206.774,60 euro
- overgedragen winst: 594.815,52 euro

Indien de algemene vergadering de voorgestelde winstverdeling goedkeurt, zal op 18 april 2023 aan PMV een bruto dividend uitbetaald worden van 4,2 euro per aandeel.

Extra informatie

Hedge accounting

Gelet op de hoogte en de looptijd van de langetermijnschuld van Aquafin stemde de raad van bestuur in 2006 in om het renterisico actief te beheren. Het kader bepaalt dat het renterisico verbonden aan de financiële schulden als volgt mag ingedekt worden:

- a) Langetermijnschuld (initiële looptijd langer dan 10 jaar)
 - maximaal 10% van de langetermijnschuld mag een onbegrensd vlottende rente hebben;
 - maximaal 35% van de langetermijnschuld mag vlottend zijn, echter met een begrenzing van de rentekost (door middel van caps).
 - minimaal 65% van de langetermijnschuld moet een vaste rentevoet hebben.
- b) Middellangetermijnschuld (initiële looptijd tussen 1-10 jaar)
 - Maximaal 50% mag ingedekt worden
- c) Kortetermijnschuld
 - wordt niet ingedekt
- d) Gebudgetteerde langetermijnschuld
 - 50% mag ingedekt worden (maximaal 5 jaar forward)

Elke indekkingstransactie is bij afsluiting volledig gedocumenteerd en gekoppeld aan een (gebudgetteerde) onderliggende lening.

Volgende tabel illustreert de verdeling van het uitstaand kapitaal van lange- en middellange-termijnleningen op basis van het rentetype, al dan niet als gevolg van een rente-indekking.

IN DUIZEND EURO		
VERDELING VAN HET UITSTAAND KAPITAAL	2022	2021
Vaste rentevoet	2.075.579	1.918.121
Vlottende rentevoet (ingedekt met caps en floors)	69.167	108.750
Vlottende rentevoet	91.250	180.833
	2.235.996	2.207.704

De cijfers bevestigen de trend die ontstaan was om in tijde van (extreem) lage rentevoeten de rente niet voor lange termijn vlottend te laten maar vast te klikken via een vastrentende lening of een swap. De marktomstandigheden waren niet opportuun om collars af te sluiten zonder bijkomende financiering van de cap waardoor meer en meer swaps of vastrentende leningen werden afgesloten. Het aandeel in financiering ingedekt met collars (caps en floors) nam ook verder af wegens enerzijds aflossend karakter van de onderliggende leningen en anderzijds de uitoefening van optionele break clauses die nadien opnieuw ingedekt zijn met een swap.

De marktwaarde van de instrumenten gebruikt voor het indekken van het renterisico bedraagt per 31 december 2022 +43 miljoen euro, een stijging van maar liefst 338 miljoen euro t.o.v. een jaar geleden. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van een stijging van de korte- en langetermijnrente.

De cashflows gerelateerd aan rente-indekkingsinstrumenten maken onderdeel uit van de rentekost conform de bepalingen in de beheerovereenkomst.

Pensioenverplichtingen

Binnen de onderneming bestaan er twee types pensioenplannen.

Werknemers in dienst voor 1 januari 2007 hebben een plan van het type 'vaste prestaties' of te bereiken doel. Werknemers in dienst vanaf 1 januari 2007 hebben een plan van het type 'vaste bijdrage'.

Deze plannen 'leven en overlijden' worden beheerd door AG Insurance NV. Ze worden onderschreven onder de vorm van een groepsverzekering die voor iedere aangeslotene individueel beheerd wordt.

Iedere werknemer met een contract van bepaalde of onbepaalde duur wordt onmiddellijk bij indiensttreding aangesloten bij de waarborg 'leven' en 'overlijden'.

Voor de huidige populatie werknemers is de eindleeftijd van het plan 65 jaar (eerste van de maand die volgt op de 65ste verjaardag). Indien een aangeslotene in dienst van de werkgever blijft na de voorziene einddatum, wordt deze verdaagd voor opeenvolgende periodes van een jaar.

De premies zijn volledig ten laste van de werkgever.

Er stelt zich geen probleem van onderfinanciering in de groepsverzekering. Voor beide plannen is het saldo van het financieringsfonds aanzienlijk groter dan het tekort op het contract voor actieven en 'slapers' (uitgetreden werknemers die het bedrag van hun aanvullend pensioen hebben laten staan in het plan).

Kasstromen

Nevenstaande tabel geeft de kasstromen weer voor 2022 in vergelijking met 2021.

De kasstromentabel geeft belangrijke mutaties weer in de operationele activiteiten.

De netto uitgaande operationele en investeringskasstroom stijgen met 37,4 miljoen euro. Betalingen aan leveranciers en Investerings stijgen als gevolg van de ingezette versnelling om de komende jaren maximaal investeringsprojecten te kunnen opleveren.

In 2022 werd er voor een totaal bedrag van 190,0 miljoen euro lange termijnfinanciering opgenomen (incl. herfinancieringen). Daartegenover staat een bedrag van aflossingen ten bedrage van 161,7 miljoen euro. Per saldo geeft dit een toename van de lange termijnfinancieringen met 28,3 miljoen euro. De korte termijn-schulden kenden een stijging van 32,8 miljoen euro. Dit bedrag kan opgedeeld worden in 41,0 miljoen euro meer uitstaand commercial paper, een hoger volume straight loans ten belope van 1,7 miljoen euro en 9,9 miljoen euro minder schulden ten gevolge van fixings van rente-indekkingscontracten.

IN DUIZEND EURO

KASSTROMENTABEL

31-12-2022

31-12-2021

OPERATIONELE & INVESTERINGSACTIVITEITEN

Betalingen aan leveranciers	-255.262	-234.837
Investerings	-278.128	-206.905
Betalingen aan personeel	-95.266	-88.957
Ontvangsten klanten	604.107	549.635
Betaalde vennootschapsbelasting	2.956	-3.135
Netto operationele & investeringskasstroom	-21.593	15.801

FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Betaalde intresten	-78.192	-96.954
Ontvangsten intresten	17.036	36.605
Nieuwe opnames & aflossingen financiering	61.045	45.169
Ontvangsten uit kapitaalverhoging	0	0
Uitgekeerde dividenden	-4.507	-9.234
Overige investeringstransacties (netto)	21.250	9.754
Netto financieringskasstroom	16.632	-14.660
Netto totale kasstroom	-4.961	1.141
Geldbeleggingen en liquide middelen begin periode	14.515	13.374
Geldbeleggingen en liquide middelen einde periode	9.554	14.515

Green Finance Framework rapport op 31/12/2022

In april 2020 publiceerde Aquafin een nieuw Green Finance Framework. Hiermee wordt aan financiers gestructureerde informatie aangeleverd over de ecologische impact van de projecten. Het Green Finance Framework kan geraadpleegd worden op www.aquafin.be. Ook de jaarlijkse rapportering is terug te vinden op de website, maar wordt eveneens onder dit hoofdstuk in het jaarverslag opgenomen.

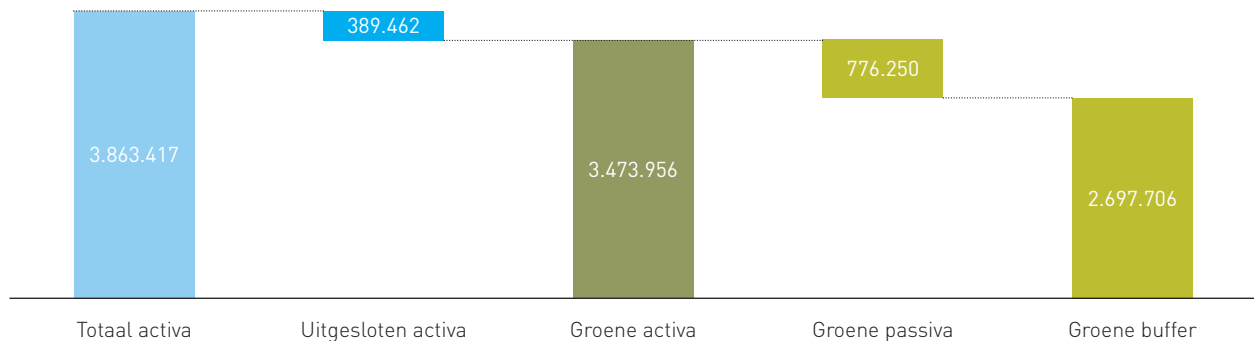
IN DUIZEND EURO

ACTIVA

		31-12-2022	31-12-2021
21/28 Vaste activa		3.515.038	3.434.319
22/27 Materiële vaste activa		3.511.496	3.430.752
22 Terreinen en gebouwen	Groen	257.680	237.645
23 Installaties, machines en uitrusting		2.879.657	2.860.090
23 VMM activa	Groen	130.215	145.219
23 Hydronaut	Niet-Groen	26.397	26.348
23 Invest. HK & Opera	Niet-Groen	9.196	9.161
23 WZI - opgeleverd	Groen	2.697.322	2.660.756
23 Gemeentelijk	Groen	16.121	18.606
23 Overstortmeetnet	Groen	405	0
24 Meubilair en rollend materieel	Niet-Groen	1.947	859
25 Leasing en soortgelijke rechten	Niet-Groen	0	0
26 Overige materiële vaste activa	Niet-Groen	0	22
27 Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	Groen	372.212	332.135
28 Financiële vaste activa	Niet-Groen	3.542	3.567
280/1 Verbonden ondernemingen	Niet-Groen	3.443	3.482
284/8 Andere financiële vaste activa	Niet-Groen	99	85
29/58 Vlottende activa	Niet-Groen	348.379	281.764
3 Voorraden en bestellingen in uitvoering		195.644	167.356
37 Bestellingen in uitvoering	Niet-Groen	195.644	167.356
40/41 Vorderingen op ten hoogste één jaar		97.945	50.656
40 Handelsvorderingen	Niet-Groen	94.208	42.093
41 Overige vorderingen	Niet-Groen	3.737	8.563
50/53 Geldbeleggingen		1	1
50 Overige beleggingen	Niet-Groen	1	1
54/58 Liquide middelen		9.553	14.514
55 Liquide middelen	Niet-Groen	9.553	14.514
490/1 Overlopende rekeningen		45.236	49.237
490/1 Overlopende rekeningen Actief	Niet-Groen	45.236	49.237
Totaal groene activa		3.473.956	3.394.362
Totaal niet-groene activa		389.462	321.721
Totaal activa		3.863.417	3.716.083

IN DUIZEND EURO

GROENE BUFFER 31/12/2022**IMPACT**

Metric	Beschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Metric 1	Jaarlijks volume afvalwater gezuiverd volgens de normen (m ³ /jaar)	693,3 mio m ³	868,2 mio m ³
Metric 2	Jaarlijks volume verwerkt slib (ontwaterd, vergist zonder biogasproductie)	106.228 ton droge stof	114.046 ton droge stof
Metric 3	Jaarlijks volume vergist slib met biogasproductie	57.603 ton droge stof	55.023 ton droge stof
Metric 4	Percentage van de Vlaamse gezinnen dat is aangesloten op een rioolwaterzuiveringsinstallatie ¹	86,04%	86,04%
Metric 5	Energie:		
	5.1 Totaal jaarlijks energieverbruik		
	- In MWh	204.701 MWh	217.427 MWh
	- In kWh/m ³ gezuiverd afvalwater	0,29 kWh/m ³	0,25 kWh/m ³
	5.2 Totale jaarlijkse productie van hernieuwbare energie		
	- Biogas gebruikt in slibdrogers	1.950.000 Nm ³	2.829.588 Nm ³
	- Productie groene stroom door biogas	11.745 MWh	10.272 MWh
	- Productie groene stroom door zonnepanelen en windmolens	8.394 MWh	5.915 MWh
	- Productie biomethaan uit biogas	3.547 MWh	756 MWh
	- Productie slibpellets als hernieuwbare energiebron	30.851 ton	33.820 ton
Metric 6	Technische prestaties van de RWZI's		
	6.1 Gezuiverd afvalwater: stikstofverwijdering (min. 75%)	84,83%	81,22%
	6.2 Gezuiverd afvalwater: fosforverwijdering (min. 75%)	85,86%	84,24%
	6.3 Percentage RWZI's dat voldeed aan alle Vlaamse en Europese normen	99,38%	96,28%

1 Bron: VMM, cijfer april 2022, geen update beschikbaar bij publicatie

Corporate governance verklaring

CORPORATE GOVERNANCE BIJ AQUAFIN

Het Corporate Governance Charter van Aquafin definieert de regels en principes op basis waarvan het deugdelijk bestuur binnen de vennootschap georganiseerd is. In uitvoering van de oorspronkelijke in 2004 gepubliceerde Belgische Corporate Governance Code heeft de raad van bestuur het eerste charter op 26 januari 2006 goedgekeurd. Ingevolge de publicatie van de Belgische Corporate Governance Code in 2009 en de algemene evoluties in het kader van het deugdelijk bestuur werd het charter inmiddels verschillende keren herbekeken en, waar nodig, aangepast in lijn met de opgetreden wijzigingen.

Bij besluit van de buitengewone algemene vergadering van 8 december 2020 werden de statuten van de vennootschap in overeenstemming gebracht met de voorschriften van het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Daarnaast is in 2020 de nieuwe Belgische Corporate Governance Code van kracht gegaan. De raad van bestuur heeft het charter herzien om dit in overeenstemming te brengen met de Belgische Corporate Governance Code 2020 en het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. De raad van bestuur keurde dit nieuwe charter goed op 22 januari 2021.

De meest recente versie van het charter is beschikbaar op www.aquafin.be/nl-be/investeerders/corporate-governance.

De meest recente samenstelling van de raad van bestuur kan eveneens worden geraadpleegd op de website.

TOELICHTING VAN DE AFWIJKINGEN TEN OPZICHTE VAN DE CODE

Aquafin past de bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code toe. In bepaalde gevallen wordt afgeweken van de code wegens de specifieke behoefte of karakteristieken die eigen zijn aan de vennootschap. De bepalingen van de code die niet worden nageleefd, worden hierna verder toegelicht.

- *5.6 Duur van het mandaat mag niet meer dan 4 jaar bedragen.*
Aquafin houdt zich aan de bepalingen van de statuten die bepalen dat een mandaat maximaal 6 jaar mag bedragen en hernieuwbaar is.
- *7.6 Niet-uitvoerende bestuurders ontvangen een deel van hun remuneratie in de vorm van aandelen.*
Gezien de specifieke situatie van Aquafin, waarbij alle aandelen via de Participatiemaatschappij Vlaanderen in handen van het Vlaamse Gewest zijn, wordt deze regel niet gevolgd.
- *7.9 De raad van bestuur bepaalt een minimumdrempel van aandelen die aangehouden moet worden door de leden van het uitvoerend management.*
Gezien de uitzondering van punt 7.6 is deze regel niet van toepassing.
- *8.7 De raad van bestuur evalueert of de vennootschap er baat bij heeft een 'relationship agreement' met belangrijke of controlerende aandeelhouders aan te gaan.*
Gezien de uitzondering van punt 7.6 is deze regel niet van toepassing.
- *8.8 en 8.9 Institutionele beleggers.*
Gezien de uitzondering van punt 7.6 is deze regel niet van toepassing.

DE BELANGRIJKSTE KENMERKEN VAN DE INTERNE CONTROLE- EN RISICOBEEHERSYSTEMEN MET BETREKKING TOT DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het goedkeuren en evalueren van de bestaande systemen voor interne controle en risicobeheer.

Interne controleomgeving

In het toezicht op de werking van het interne controlesysteem en in het bijzonder op het financiële verslaggevingsproces, heeft het auditcomité een belangrijke rol. Het auditcomité is onder andere belast met de volgende taken:

- toezicht houden op de integriteit van de financiële informatie;
- evalueren van de systemen voor interne controle- en risicobeheer die werden opgezet teneinde te verzekeren dat de belangrijkste risico's (inclusief de risico's die verband houden met de conformiteit met bestaande wetgeving en reglementering) op gepaste wijze worden geïdentificeerd, beheerd en meegedeeld;
- opvolging van de werkzaamheden van interne audit en de doeltreffendheid en performantie van de auditfunctie;
- opvolging van de wettelijke controle van de jaarrekening, met inbegrip van de opvolging van aanbevelingen geformuleerd door de commissaris.
- opvolging van het accounting team verantwoordelijk voor de boekhoudkundige registratie van kosten en opbrengsten en de voorbereiding van de rapportering
- opvolging van het controlling team verantwoordelijk voor het nazicht en verklaring van fluctuaties (zowel in de tijd als ten opzichte van het budget)
- opvolging van het management team van Finance, samen met het accounting team, welke instaan voor het finaal nazicht van de financiële informatie en de voorbereiding en presentatie van de jaarrekening.

Risicobeheer

Ook het directieteam is zich bewust van het belang van de goede werking van het interne controlesysteem en het risicobeheer. Risico-gerelateerde onderwerpen worden als vast agendapunt opgenomen en besproken op de wekelijkse vergaderingen.

Binnen alle afdelingen zijn diverse controlemaatregelen geïmplementeerd in het kader van het risicobeheer. Deze controlemaatregelen omvatten de beleidsregels, de procedures, de vastgelegde handtekeningbevoegdheden, functiescheiding, ingebouwde knipperlichten, managementrapporteringen, actual-budget vergelijking, ...

Nieuwe of gewijzigde wetgeving wordt opgevolgd en gecommuniceerd. Tegelijk worden de nodige acties genomen om eraan te voldoen. Processen en procedures worden bijgestuurd indien nodig.

Sinds 2015 is het bedrijf gecertificeerd volgens de ISO55001-norm. Inherent aan deze norm is een management gebaseerd op risico's en opportuniteiten. De risicomatrix is hierin een objectief instrument.

Er werden kritische performantie-indicatoren gedefinieerd die gebruikt worden als meetinstrument maar ook als rapporteringssysteem.

SAMENSTELLING EN WERKING VAN DE BESTUURSORGANEN EN COMITES

Raad van bestuur

De vennootschap heeft een monistische structuur aangenomen, waarbij het bestuur van de vennootschap wordt waargenomen door een raad van bestuur. De raad van bestuur is het hoogste beslissingsorgaan van de vennootschap en is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn om het doel van de vennootschap te verwezenlijken, met uitzondering van de handelingen die door de wet of door de statuten aan de algemene vergadering zijn voorbehouden.

Naam	Aard mandaat/Onafhankelijk/(niet-)uitvoerend	Einde mandaat
Alain Bernard	Niet-onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Marleen Evenepoel	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Koen Helsen	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Renaat De Sutter	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Jozef Wittouck	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Dirk Lybaert	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Jochen Bultinck	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Katrien Desomer	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Katrijn Faket	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	September 2022
Nathalie Heremans	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	2024
Caroline Craenhals	Onafhankelijk, niet-uitvoerend	April 2023

• Samenstelling

De samenstelling van de Raad van bestuur werd in 2022 gewijzigd. Katrijn Faket nam in het in het 3de kwartaal ontslag als bestuurder. De raad van bestuur coöpteerde Caroline Craenhals als bestuurder. Op 25 november 2022 startte haar mandaat.

De raad van bestuur van Aquafin bestaat uit tien leden die door de algemene vergadering worden benoemd. Alle leden zijn niet-uitvoerende bestuurders. Negen bestuurders zijn onafhankelijk op grond van de criteria van artikel 7:87, §1 van het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) en van bepaling 3.5 van de Belgische Corporate Governance Code 2020. Bijgevolg voldoet de raad van bestuur aan de bepaling 3.4 van de Corporate Governance Code 2020, die bepaalt dat minstens drie leden van de raad van bestuur onafhankelijk zijn (let wel, het gaat hier niet om onafhankelijkheid in de definitie van het bestuursdecreet, maar enkel in toepassing van het WVV).

De raad van bestuur werd tot en met juni 2022 bijgestaan door de directeur corporate projects, als tijdelijke vervanging van het head of legal affairs, in de hoedanigheid van secretaris van de vennootschap. De tweede helft van het jaar werd deze functie opgenomen door de nieuwe *head of legal affairs*.

• Werking

Tijdens 2022 vergaderde de raad van bestuur zes keer. Op twee vergaderingen was telkens één bestuurder afwezig, tijdens twee vergaderingen waren twee bestuurders afwezig. Hiermee bedraagt de gemiddelde aanwezigheidsgraad 91%.

RAAD VAN BESTUUR - AANWEZIGHEDEN

	Aantal Vergaderingen	Procentueel
Jochen Bultinck	5	84%
Katrien Desomer	6	100%
Renaat De Sutter	6	100%
Katrijn Faket	1	17%
Koen Helsen	6	100%
Alain Bernard	6	100%
Dirk Lybaert	6	100%
Jozef Wittouck	6	100%
Marleen Evenepoel	5	84%
Nathalie Heremans	6	100%

Naast de uitoefening van de bevoegdheden zoals omschreven in het charter, volgde de raad van bestuur in het afgelopen boekjaar opnieuw de thema's veiligheid en welzijn van nabij op.

Tijdens elke vergadering namen de bestuursleden kennis van de arbeidsongevallen die gebeurden in de afgelopen periode. Er werd verder gewerkt aan een langlopend veiligheidsprogramma met als uiteindelijk doel geen enkel arbeidsongeval.

Ook werden telkens de diverse langetermijn-, jaarlijkse en permanente doelstellingen overlopen om de visie van Aquafin te realiseren binnen het kader van de bedrijfswaarden en het beleid rond maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De impact van het Vlaamse Regeerakkoord met de nieuwe coördinerende rol voor Aquafin ten aanzien van de rioolbeheerders en gemeenten werd verder besproken. Uit de onderhandelingen rond de nieuwe samenwerking met VMM is duidelijk geworden dat een aanpassing van het decreet (het waterwetboek) moest doorgevoerd worden. Dit heeft in 2022 plaatsgevonden. De tekst van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst werd gefinaliseerd, goedgekeurd en is in januari 2023 in voege gegaan.

De implementatie van Aquafins strategie rond slibverwerking op lange termijn kwam eveneens aan bod met plannen om de afzet tegen 2026 volledig te herzien.

De raad van bestuur keurde al langer een strategie goed met focus op grondstoffen- en energierecuperatie, die ook past in het energiebeleid van het bedrijf: het verkleinen van de CO₂-voetafdruk door een jaarlijkse energiebesparing, de afbouw en op termijn het stopzetten van het gebruik van fossiele brandstoffen en door (meer) groene energie te produceren. In het kader van het bredere energiebeleid werd ook de aanpassing van de clickstrategie inzake energieaankoop in een markt onder druk, opgevolgd door de raad van bestuur.

Door de aanhoudende droogte van de vorige jaren is ook het gebruik van effluent meer onder de aandacht gekomen. Een aantal partijen hebben laten blijken dat ze interesse hebben om het effluent te willen gebruiken en op te waarderen. Dit zou telkens een alternatief vormen voor het gebruik van drinkwater.

De raad van bestuur was tevens nauw betrokken bij de grote strategische commerciële projecten rond hergebruik van effluent in industriële toepassingen en de ontwikkeling van riothermie. De raad van bestuur zette hier mee de krijtlijnen uit naar verdere uitwerking en realisatie van deze projecten.

De raad van bestuur werd eveneens op de hoogte gehouden van investeringen voor het in stand houden van bestaande infrastructuur. Door de groei, maar vooral door de veroudering van onze assets stijgt de budgettaire behoefte aan herstellingen en vervangingen jaar na jaar. Tegen 2030 verwachten we ongeveer het dubbele budget van vandaag nodig te hebben om de infrastructuur performant te houden. Deze evolutie wordt van dichtbij opgevolgd.

• Belangenvermenging

Er werd in 2022 1 conflict of interest vermeld.

Proximus, waarin de heer Dirk Lybaert directeur is, is één van de potentiële stakeholders in het dossier betreffende de mogelijkheden tot de realisatie van monitoring en datacommunicatie in riolering. Aangezien in dit stadium geen sprake is van een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensrechtelijk strijdig belang (art. 7.96 WVV) is formeel de regeling rond belangenconflicten niet van toepassing. Desondanks acht de heer Dirk Lybaert het opportuun zich vrijwillig te onthouden van deelname aan de beraadslaging en/of stemming en verlaat hij bij dit dossier de vergadering.

Auditcomité

• Samenstelling

De samenstelling van het Auditcomité werd in 2022 gewijzigd. Katrijn Faket nam in het 3e kwartaal ontslag als bestuurder. De raad van bestuur coöpteerde Caroline Craenhals als bestuurder en lid van het auditcomité. Op 25 november 2022 startte haar mandaat.

Voorzitter	Jochen Bultinck
	Katrien Desomer
	Katrijn Faket (mandaat tot 16/09/2022)
	Koen Helsen
	Nathalie Heremans
	Caroline Craenhals (mandaat tot 18/04/2023)

• Werking

De voornaamste functie van het auditcomité is de raad van bestuur bijstaan in het uitvoeren van zijn opdracht van controle, in de ruimste betekenis van het woord. De taken hebben in het bijzonder betrekking op het toezicht op de financiële rapportering, de interne controles en het risico-beheer, het intern auditproces en het extern auditproces. Het auditcomité is de belangrijkste schakel tussen de raad van bestuur, de interne auditor en de commissaris.

De voorzitter van het auditcomité brengt systematisch verslag uit over de werkzaamheden van het auditcomité op de eerstvolgende vergadering van de raad van bestuur. Het jaarlijks verslag over de activiteiten van het auditcomité werd voorgelegd aan de raad van bestuur.

Tijdens het boekjaar 2022 besteedde het auditcomité onder meer aandacht aan de volgende onderwerpen:

- in alle vergaderingen werd de financiële rapportering uitvoerig besproken. In de vergaderingen van maart en september werden respectievelijk de jaarrekening 2021 en de halfjaarresultaten 2022 besproken in aanwezigheid van de commissaris
 - de budgetopmaak 2023 ter voorlegging aan de raad van bestuur
 - de evolutie en de resultaten van het rentemanagement en in het bijzonder het kredietrisico van Aquafin bij tegenpartijen
 - de goedkeuring van het intern auditplan en de opvolging van de KPI's over de werking van interne audit en de opvolging door het management van de door interne audit geformuleerde aanbevelingen
 - de bespreking van de management letter van de commissaris en het toezicht op het beleid niet-controlediensten
 - de interne auditverslagen
 - de aanstelling van de bedrijfsrevisor
 - de beveiliging van de ICT systemen in het kader van cybersecurity.
- **Aantal bijeenkomsten en aanwezigheidsgraad**

In 2022 kwam het auditcomité vier keer samen. Alle bestuurders namen deel aan alle vergaderingen. Hiermee bedraagt de gemiddelde aanwezigheidsgraad 100%.

	Aantal vergaderingen	Procentueel
Jochen Bultinck	4	100%
Katrien Desomer	4	100%
Katrijn Faket (mandaat tot 16/09/2022)	3	100%
Koen Helsen	4	100%
Nathalie Heremans	4	100%

De commissaris, de algemeen directeur, de directeur finance & procurement en de interne auditor hebben de vergaderingen of een deel ervan bijgewoond.

Benoemings- en remuneratiecomité

Het benoemings- en remuneratiecomité heeft als voornaamste opdracht de raad van bestuur bij te staan bij het bepalen van de krachtlijnen van het remuneratiebeleid van de vennootschap. Tevens draagt het bij tot het objectief en professioneel verloop van het benoemings- en herbenoemingsproces van bestuurders en de jaarlijkse evaluatie van de prestaties van het directieteam.

• Samenstelling

Voorzitter	Marleen Evenepoel
	Renaat De Sutter
	Dirk Lybaert
	Jozef Wittouck

• Werking

Het benoemings- en remuneratiecomité kwam tijdens het voorbije boekjaar drie keer samen. Tijdens deze vergaderingen waren alle bestuurders aanwezig. Hiermee bedraagt de gemiddelde aanwezigheidsgraad 100%.

	Aantal vergaderingen	Procentueel
Renaat De Sutter	3	100%
Alain Bernard	3	100%
Dirk Lybaert	3	100%
Jozef Wittouck	3	100%
Marleen Evenepoel	3	100%

Tijdens de bijeenkomsten in het afgelopen boekjaar werd een evaluatie gemaakt van de doelstellingen voor de directie over 2021. Daarnaast bepaalde het comité de doelstellingen voor 2022. Behalve de globale verloning voor 2022 werd ook de verloning van de directie besproken.

Op verzoek van het BRC werd de HR-visie en strategie toegelicht. Voor een organisatie in verandering (maatschappelijk, sector, bedrijfseigen) is het belangrijk om een modern en ondersteunend HR-beleid te voeren.

Naar aanleiding van de vacature in de raad van bestuur, werd een procedure opgestart voor de selectie van een nieuwe bestuurder. Deze werd afgerond tijdens BRC van 25 november waarbij advies geformuleerd werd voor de Raad van bestuur.

VOORNAAMSTE ELEMENTEN VAN HET EVALUATIEPROCES VAN DE RAAD VAN BESTUUR, DE COMITÉS EN DE INDIVIDUELE BESTUURDERS

De leden van de raad van bestuur evalueren regelmatig, en minstens om de drie jaar, de omvang, de samenstelling en de werking van dit orgaan. De actuele samenstelling wordt getoetst aan de gewenste samenstelling. Ook worden de relatie en de interactie met het directieteam bekeken.

Binnen het evaluatieproces van het auditcomité worden de volgende elementen behandeld: het interne reglement, de samenstelling en benoeming, de vergaderingen, de opleiding van de leden en de middelen hiervoor, de meldingsprocedure integriteit en de relatie met de raad van bestuur. Het auditcomité maakt minstens om de drie jaar een evaluatie van zijn effectiviteit en doeltreffendheid. In het kader van deze evaluatie zal een individuele vragenlijst worden voorgelegd aan de leden van het auditcomité. De resultaten hieruit worden besproken tijdens een vergadering van het auditcomité en voorgelegd aan de raad van bestuur.

Het benoemings- en remuneratiecomité maakt minstens om de drie jaar een evaluatie van zijn eigen effectiviteit en doeltreffendheid. Voor deze zelfevaluatie wordt een individuele vragenlijst voorgelegd aan de leden van het comité. De resultaten worden besproken tijdens een vergadering van dit comité en voorgelegd aan de raad van bestuur.

Tevens draagt het benoemings- en remuneratiecomité bij tot het objectief en professioneel verloop van het benoemings- en herbenoemingsproces van bestuurders en de jaarlijkse evaluatie van de prestaties van het directieteam.

Directieteam

• Samenstelling

Als gevolg van de aanpassing van de statuten om deze in overeenstemming te brengen met het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd door de raad van bestuur een orgaan van dagelijks bestuur, het directieteam, opgericht. Dit directieteam bestaat uit de algemeen directeur, die de leiding van het directieteam op zich neemt, en alle overige directeurs die het bedrijf op een bepaald ogenblik telt.

De samenstelling van het directieteam op 31/12/2022:

Algemeen directeur	Jan Goossens
Asset Management	Bart Van Eygen
Finance & Procurement	Glenn Van Olmen
Projectmanagement	Danny Baeten
Business Development & Innovatie	Marjolein Weemaes
Operaties	Hans Bruynooghe
HR & Organisatie ontwikkeling	Sabine Schellens
Corporate projects	Johan Maes (tijdelijke positie op interim basis)

• Werking

Het directieteam oefent de bevoegdheden uit inzake dagelijks bestuur en alle overdraagbare bevoegdheden, met uitzondering van de bevoegdheden die zijn voorbehouden aan de raad van bestuur op grond van wettelijke bepalingen, de statuten van de vennootschap en de bepalingen in het intern reglement van de raad van bestuur. Het directieteam vergadert wekelijks.

DIVERSITEITSBELEID

Aquafin streeft naar diversiteit in de raad van bestuur en het directieteam. We interpreteren dit ruimer dan leeftijd, geslacht en culturele achtergrond, maar kijken ook naar diversiteit in opleiding, inzichten, ervaring en professionele competenties.

Aquafin is van mening dat een diversiteit aan invalshoeken binnen de bestuursorganen bijdraagt aan het op constructieve wijze ter discussie stellen van zienswijzen. Het biedt een brede waaier van perspectieven, nieuwe ideeën en kritische beschouwingen die vereist zijn om het besluitvormingsproces efficiënt te ondersteunen. Daarnaast gaat Aquafin over veel onderwerpen ook de dialoog aan met de buitenwereld en externe expertgroepen om breed inzichten te vergaren.

De raad van bestuur zorgt ervoor dat elke benoeming en herbenoeming het mogelijk maakt om een gepast evenwicht van competenties, kennis, ervaring en diversiteit in de raad en de comités in stand te houden. Wat genderdiversiteit betreft, streeft de raad van bestuur een evenwichtige participatie na in de raad van bestuur. De raad van bestuur bestaat momenteel uit tien leden, waaronder vier vrouwen.

REMUNERATIEVERSLAG

• Niet-uitvoerende bestuurders

Aquafin hanteert volgend vergoedingsmodel voor de bestuurders:

Eenzijds is er een jaarlijkse forfait voor het bijwonen van de vergaderingen van de raad van bestuur op zich. Voor bestuurders bedraagt deze forfait 6.500 euro en voor de voorzitter 13.000 euro. De vergoeding wordt betaald op voorwaarde dat minstens twee derde van het totaal aantal vergaderingen werden bijgewoond, uitgezonderd situaties van overmacht. Anderzijds wordt er een vergoeding uitgekeerd per vergadering van het auditcomité en het benoemings- en remuneratiecomité ten bedrage van 380 euro voor de voorzitters en van 320 euro voor de leden van deze comités.

	Totale vergoeding 2022
Jochen Bultinck (V)	8.020
Katrien Desomer	7.780
Renaat De Sutter	7.460
Katrijn Faket	4.524
Koen Helsen	7.780
Alain Bernard (V)	13.960
Dirk Lybaert	7.460
Jef Wittouck	7.460
Marleen Evenepoel (V)	7.640
Nathalie Heremans	7.780
Geert Diericx	0
TOTAAL	79.864

((V) = voorzitter)

• Directieteam

De totale bruto-verloning die over 2022 aan de leden van het directieteam werd toegekend, bedraagt:

- basissalaris: 1.439.710,84 euro
- variabel deel: 272.249 euro
- pensioenrechten: 228.996,16 euro
- andere vergoedingsbestanddelen: 171.011,75 euro

De variabele verloning over het boekjaar 2022 zal in 2023 worden toegevoegd aan de groepsverzekering.

• Algemeen

Na advies van het benoemings- en remuneratiecomité legt de raad van bestuur het loonbeleid vast voor het uitvoerend management. Doel van dit beleid is het aantrekken, behouden en motiveren van deskundige personen. De omvang van de vergoeding houdt rekening met de individuele taken en verantwoordelijkheden van de leden van het directieteam.

De prestaties van het directieteam worden eenmaal per jaar in aanwezigheid van de algemeen directeur beoordeeld. De beoordeling van de algemeen directeur gebeurt in zijn afwezigheid. Het benoemings- en remuneratiecomité volgt de hele procedure nauwgezet, deze wordt ook door de raad van bestuur goedgekeurd. Elk jaar worden op basis van het reglement individuele en collectieve doelstellingen geformuleerd. Aan elk van deze doelstellingen wordt vooraf een bepaald gewicht in de evaluatie toegekend. Voor 2022 hadden de elementen van evaluatie betrekking op onder meer organisatorische, budgettaire, economische en ecologische aspecten en/of resultaten. Ook het totale functioneren van het directielid wordt beoordeeld, naast de evaluatie op basis van de geformuleerde doelstellingen. De periode waarbinnen deze prestaties beoordeeld werden, loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

Daarnaast werd voor elke directeur in samenwerking met Accord Group een breed assessment georganiseerd. Dit bestond uit een 360° bevraging (digitale vragenlijst) en een interview door Accord met elke directeur. De resultaten hiervan worden met het BRC besproken en vormen de basis voor een ontwikkelingsplan voor elke directeur.

AQUAFIN NV

Colofon

Verantwoordelijke uitgever: Jan Goossens,
Dijkstraat 8 - 2630 Aartselaar
Grafische vormgeving: altera
Fotografie: Silke Van Rooy, Nicolas Herbots,
Frederik Beyens, Shutterstock en Aquafin NV

Het Jaarverslag 2022 is ook beschikbaar in het Engels.

Aquafin NV, Dijkstraat 8, B-2630 Aartselaar
tel. 03 450 45 11 • e-mail: info@aquafin.be
www.aquafin.be

**Op maat van
onze klanten
een betrouwbaar
afvalwater- en
hemelwaterbeheer
uitbouwen,
met respect voor
onze omgeving en
het milieu.**